

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
Első sor egy sor egy sor 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyitólátás első sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, február 8.

Ma számunk főbb közleményei:

Hieronymi programbeszéde.
A Khuen-kormány aradi bemutatkozása.
Harmadélszáz aradmegyei iskola bezárása.
Kivándorlási üzelmek Aradmegyében.
A Haverda-pör tárgyalása.
Hédervár a királynál.

Őszinteség részletekben.

Arad, február 7.

Az őszinteség meglehetősen nehéz tudomány, különösen annak, a kinem a Tisza István politikai egyetemére járt. Még inkább súlyos és szokatlan annak, aki a koalíció szabad tanfolyamának előadásait hallgatta. Mintha első tételle lett volna ennek az iskolának: másként érezni, gondolkodni és cselekedni. Nem voltak őszinték egymással a pártok, a midőn egyik a másiknak nyakába borult. Nem volt őszinte a kormány a többségéhez és viszont. A kormány a koronához, a képviselők a választókhoz és az egy elven levők a maguk fajtájához. Megszokott dolog volt, hogy az embereknek más a véleményük valamiről a magánéletben, más a pártértekezleteken és más a Ház nyílt ülésén. Sőt másként nyilatkoztak, amikor Magyarország fölött rájuk, s másként, amikor a bécsi lapok számára nyilatkoztak. Oly kiváló gyakorlatuk volt ebben a nagy átöltözködésben, hogy végül maguk se tudták volna eldönteni: melyik az igazi mivoltuk. Melyik az az alakjuk, amelyet tükörből

látva, azt mondhatták volna: „ez, ez vagyok én.”

Két nagy tekintélyű, szép mult határán levő politikus az öreg kor éveiben tanul bele ebbe a mesterségbe. Vagy eddig is érthettek hozzá, de nem volt módjuk, alkalmuk annak gyakorlására. Vagy a környezet, a melyhez önkéntelenül alkalmazkodtak, nem érezte ennek szükségét. Az egyik: Kossuth Ferenc, a másik Apponyi Albert gróf. Az utóbbi csak négy-öt éve ismerte be egy élet csalódását, amikor a függetlenségipártba lépett. Most, bár nem ilyen kifejezetten, egy másik tévedésen vezekel. Hogy őszintének is lehet lenni, sőt, ha kissé fakó, de mindenesetre jobb dolog ez az eddiginél.

A mélabus, higgadt nyilatkozatokban, amelyeket Kossuth Ferenc szóban és nyomtatás alá tesz, mind jobban érik a politikai őszinteség. Vasárnapra beismerte és vallotta, hogy a közhangulatban már nincs gyökere az olyan meggyőződésnek, amely a nemzeti ellentállás újabb kísérletéhez szükséges lenne. Ma pedig, Pestvármegye közgyűlésén elmondta, hogy a közhangulat nem érzi az alkotmánynak valami nagy veszedelmét. És a harcra gyürkőző Pestvármegye, a daliás idők első hőse, tudomásul vette a kormány kinevezését.

Apponyi Albert gróf pedig még tovább ment. Egy nyilatkozatban, amelyet Amerikában élő magyar véreink számára tett, kifejtette annak lehetőségét, hogy a választások előtt, vagy

esetleg az után kompromisszum jöhet létre. Aki ebben hisz, abban kétségtelenül meg van a készség, hogy ezt a maga erőivel támogassa.

Mint a járnai tanuló gyerek: mindennap egygyel beljebb jutnak az őszinteségben. Látszik, hogy nem új igazságokat fedeznek föl, nem is az új tapasztalatok szűrőjén csöppen le mindennap valami, hanem nap-nap után jobban érzik a szükségét, alkalmát ennek. S az ilyenben a kezdet nehéz csupán; mikor az ember látja, hogy nem kövezték meg, mindjárt könnyebben folytatja a dolgot.

De mindakét politikusnak az őszintesége még mindig fölöttébb óvatos; kettőt lép előre, s egyet hátra. Ha ennyire jutottak, akkor az ut vége nem lehet kétséges: egyesülni mindazokkal, a kik az alkotmányos kibontakozást, az ország állandó békéjét, a zavartalan munkálkodást mindenek fölött valónak tartják, s ennek érdekében félreteszik az elvbeli különbségeket, a személyi ellentéteket, az önzést és a hiuságot. Ha vissza nem fordulnak: ide kell, hogy eljussanak. De miért kell ezért olyan nagyon megvárakoztatni az országot? Azért, hogy a közvélemény ne vegye észre a lassu változást, a mely ezzel rajtuk esik? A mig erre súlyt helyeznek, addig mindig hiányzik belőlük valami az őszinteségből. S ez komoly veszedelem. A mint eddig is gyakran megesett, hogy „elkéstek egy gondolattal”, — félő, hogy az őszinteség utolsó darabja akkor illeszke-

Az életből.

(Az elmébajos leány szerelme. — Apák bűne.)

Az élet kifogyhatatlan probléma-mester. Lép-ten-nyomon olyan rejtelmes témákat vet fel, amelyek úgy lélektanilag, mint büntetőjogilag megfejtethetetleneknek látszanak. Az erotika, az emberi indulatok elvadulása, a szellemi képesség korlátolt-sága, a tudatlanság és gonoszság, egyenként és összesen uralkodnak ezekben az esetekben s a bennük szereplő emberek, mint a bábszínház figurái, ugrálják, játszsák le azt a szerepet, amelyet a fékezetlen indulatok eléjük szabnak. Ez a történet is problematikus és ha nem az élet produkálta volna, el se hinné az ember.

A regény aktáit a „magyar Pinkerton”, Bacskay Miklós nyugalmazott rendőrfogalmazó Spektátor című magánnyomozó irodája őrzi Budapesten, Baross-utca 41. számú helyiségben.

A minap beállított egy úr az irodába. Bemutatkozott.

— Fővárosi vendéglős vagyok. Mástól éve özvegyiségre jutottam. Jó módban élek, egyedül vagyok. A pénzem, a jövedelmemet nem tudom elkölteni. Illik tehát, hogy gondoskodjam valaki-

ről, aki bár földi törvények szerint nem, de természet törvényei alapján mégis legközelebb áll hozzám. A fiamat keresem.

A vendéglős — akinek a főváros egyik legforgalmasabb útján van előkelő étterme — teljes őszinteséggel tárta fel a helyzetet.

— Nehéz dolog lesz kinyomozni, mert sejtelmem sincs, hogy hol lehet. Egyszer láttam, tíz évvel ezelőtt, de azt sem tudom, hogy mi a neve? Mindössze egy adatot szolgáltathatok. Az anyja egy hordár leánya volt. Él-e, meghalt-e fiam édes anyja, nem tudom, de nagyon szeretném, ha fogalmazó ur gyermekem nyomára vezetne.

— Hány évvel ezelőtt született a gyermek?
— Most épen tíz éve.
— Azt sem tudja, hogy hol?
— Ugy hiszem, hogy a Józsefvárosban.
— Hogyan ismerkedett meg a leánnyal?
— Engedje meg, hogy ezt a körülményt elhallgassam. Ugy sem lényeges. Csak egy adatot mondhatok. A leány keresztnéve Anna volt.

A Conan Doylei témát néhány napi nyomozás után felderítette a magánnyomozó intézet és

a regényes história a maga csupasz valóságában a következő:

Tizenegy évvel ezelőtt a fiát kereső vendéglős főpincér volt. Léha életet élt és bár osinos feleséggel dicsekedhetett, nem vetette meg a könnyebb szerelmi kalandokat, sőt hajszolta azokat. Így történt, hogy egy napon apróhirdetést tett közé egy fővárosi lapban:

Csinos fiatal

férfi, fiatal leány ismeretsé-
gét keresi, akivel naponként
találkozhatik. Házaság ki-
zárva. Mérsékelt anyagi tá-
mogatást biztosítok. Leve-
leket „Szerelmes ember” ci-
men a kiadóhivatal továbbít.

Több levelet kapott a szerelmes ember, közöttük írt egy hordár is, hogy ő hajlandó ártatlan, fiatal leányt ajánlani. A vendéglős ezt a hordárt szólította fel, hogy jelentkezze nála. A vendéglős a Rácfürdőben bérelt egy szobát álnéven. Ő is ottálta a hordárt.

Másnap megjelent a Rácfürdőben N. Antal 597. számú hordár.

dik hozzájuk, a mikor a teljesen elrontott, össze-vissza bogyozott helyzetet már az se tud változtatni.

Hieronymy programbeszéde.

A Wekerle-kormány bírálata. — A kereskedelmi miniszter a Máv. hanyatlásáról.

Távirati tudósítás.

Arad, február 7.

Elénk érdeklődés előzte meg Hieronymy Károly kereskedelmi miniszternek iglói programbeszédét, de a beszéd hatása bizonyára még ennél az érdeklődésnél is sokkal nagyobb lesz. Hieronymy vasárnapi beszéde nem annyira a kormány jövő terveinek bejelentése, mint inkább a Wekerle-kormány kritikája volt. Hieronymy részletesen rámutatott a volt kormány mulasztásaira s azokat egyenesen bűnöknek nevezte, mert az ország óriási közgazdasági megkárosodását idézték elő. Különösen nagy feltűnést keltett beszédének az a része, mely az államasutaknak évről-évre való rohamos hanyatlásáról szólott és amelyben adatokkal mutatta ki a Máv. bevételeinek ijesztő csökkenését. A jövő terveiről kevesebbet szólt és úgy a választóreformról, mint a közigazgatás reformjáról csak általánosságban emlékezett meg.

Az iglói programbeszédéről itt következik részletes tudósításunk:

A kíséret és a diadalmenet.

Hieronymy Károly kereskedelmi miniszter ma reggel 6 óra 50 perckor számos politikai barátja kíséretében, akik között Teleki Sándor gróf, Léway Lajos báró, Farkas Pál. Rasályi Lajos, Lónyay Géza, Verner Gyula Kiss Ernő, Haydn Imre, Kürthy Lajos, Csúzy Pál és még számosan voltak, Iglóra utazott. A minisztert először Kassai város pályaudvarán üdvöztették, ahol tiszteletére két küldöttség jelent meg az Iglóra utazó kereskedelmi miniszter előtt. A kassai iparkamara nevében Sipos A. Gyula

— Nagyon csinos, fiatal leányt ismerek, — mondotta a szerelmes embernek — aki hajlandó volna a nagyságos urral megismerkedni. Gyönyörű teremts és nem is kerül a nagyságos urnak sok pénzébe. Megkezdődött az alku és megegyeztek százhusz koronában. A hordár elhozta a leányt, aki tényleg igen csinos volt, a vendéglősnek is megtetszett, kifizette a pénzt és ezzel megvásárolta a szerencsétlen teremtshez való jogát.

Az idill csak rövid ideig tartott. Ezalatt a vendéglős megtudta, hogy a leány a hordár édes gyermeke, N. Anna. Azonban nem ez a körülmény szakította meg a viszonyt, hanem a leány nem volt épelméjű. Hóbortos, hiszterikus teremts volt s ennek tulajdonítható az is, hogy a szerelmi életbe egyszerűen bele lehetett hajtani. A vendéglős egy hónapi viszony után otthagya a leányt. Azt hitte, hogy mint annyi sok kalandja, nyomtalanul eltűnt a multban, ennek sem lesz semmi következménye.

Egy esztendő multával azonban a hordár, aki kikutatta a vendéglős valódi nevét, felkereste és közölte, hogy fia született. A vendéglős, akinek a házassága gyermektelen volt, a családi eseményt örömmel fogadta, kisietett volt szeretőjéhez és az újszülöttnél — aki akkor már három hónapos volt — több olyan vonást vett felismerni, amelyek után vállalta az apaságot.

elnök üdvözölte a minisztert, a felső ipariskola nevében pedig Linzenkamp ipariskolai igazgató intézett üdvözlő beszédet a miniszterhez.

Hieronymy kereskedelmi miniszter a következő szavakkal válaszolt:

— Hálásan köszönöm, hogy amidőn városukon keresztül utazom, szívesek voltak üdvözlésemre megjelenni. Szívesen, bár nem minden aggodalom nélkül léptem e kabinetbe. Szívesen, mert hiszen e tevékenység, amely reám vár, egy nem is rövid életnek befejező ténykedése lesz, aggodalommal pedig azért, mert igazán nehéz viszonyok között vállalkoztunk a reánk bízott feladatra. Amikor itt látom a kassai kereskedelmi és iparkamara küldöttségét, azt hiszem, sokan fognak ebben az országban találkozni, akik a mi vállalkozásunkat támogatni fogják. (Helyeslés)

Margittfalván az iglói választókerület küldöttsége várta a vonatot. A küldöttség nevében Batthyány János üdvözölte a minisztert. Az üdvözlés után a küldöttség felszállt és elkísérte a minisztert Iglóra.

Az érkezés.

A vonat Iglóra egy óra 50 perckor érkezett meg. A perrenon és a pályaudvar előtt óriási embertömeg várta Hieronymy kereskedelmi miniszter vonatját. Zúgó éljenzés hangzott fel, amidőn a vonat berobogott a pályaudvarra. A lelkesedés csillapultával Folgens Kornél polgármester üdvözölte a minisztert.

Hieronymy Károly kereskedelmi miniszter erre a következőket mondotta:

— Bizalommal jöttem ide, noha kétségtelen, hogy ennek a kormánynak vállalkozása, miután a parlamentben egy embere sincsen, igen nagy nehézségekkel van egybekötve. De hiszem, hogy sikerülni fog zászlónkat győzelemre vinni. (Hosszantartó lelkes éljenzés.) Fogadják a szíves üdvözlésért még egyszer hálás köszönetemet. (Hosszantartó éljenzés.)

A miniszter és kísérete azután a közönség lelkes ovációi közben a városba hajtatott. Az utvonalak, melyeken a miniszter és kísérete elhajtatott, mindenütt lobogókkal voltak feldíszítve és a város egész népe ssége sorfalat állott az út mentén.

A programbeszéd.

Pontban 3 órakor érkezett meg Hieronymy miniszter kíséretével a Bányász-szállóba, amelynek nagytermét az érdeklődő közönség zsúfolásig megtöltötte.

Münnich Kálmán főbányatanácsos, pártelnök üdvözölte a minisztert.

Hieronymy Károly kereskedelmi miniszter a közönség rendkívül lelkes ovációi közben ál-

A szerencsétlen apróságot azonban a sors elszakította az anyjától. Az elmebeteg leány a szülés alatt megőrült. A hordár éppen azért kereste fel az apát, hogy a fiu eltartásáról gondoskodjék. A vendéglős nagyobb pénzösszeget adott a hordárnak, aki dajkaságba adta a gyermeket.

A vendéglős azóta nem hallott hírt sem a fiáról, sem volt szeretőjéről. A Spektator állapította meg a tragédiát, amelyen már nem változtathat az apai szív megnyilvánulása, sem a bökénység. A hordár családja teljesen széjjel zúllott. N. Antal maga 1907. május 28-án meghalt Mária Terézia-tér 18. szám alatti lakásán. A fiut idegenek nevelték nyolc éves koráig. A gyengeelméjű anyától, a léha, betegesen érzékies apától nem sok energiát örökölt. Mint a burján, nőtt. Testileg, lelkiileg beteg volt és két évvel ezelőtt meghalt. A rákoskeresztári új temető 173. parcellájának a 8. sorában, az 5. számú sírban piheni örök álmát.

A boldogtalan anyát pedig a szegényház elmebeteg osztályán ápolják. Felkerestem, hogy hátha beszélni tudok vele. A még aránylag fiatal nő nem emlékszik a multjára. Teljesen elborult az elméje. Itt tudtam meg, hogy a leány gyógyíthatatlan. A főváros költségét ápolják.

Balla Jenő.

lott fel szólásra és a következő beszédet mondotta:

— Mélyen t. uraim! Már annak a fényes küldöttségnek, amelyet kegyesek voltak Budapestre farsangszani, abból a célból, hogy ennek a választókerületnek jelöltségét nekem felajánlják, jelentettem, hogy ezt köszönettel elfogadom. Köszönettel fogadom el, különösen azért, mert ez a választókerület volt az első, amely tanujelét adta annak, hogy az ország közvéleménye megváltozott, hogy az ország akarata más, mint volt ezelőtt néhány évvel. T. uraim! Tudom, hogy ezt a kerületet éveken keresztül olyan férfiak képviselték, a kik velem homlok-egyenest ellentétes politikai nézetten vannak és ezért én némi aggodalommal voltam az iránt, vajjon-e kerületben győzni fogunk-e. (Felkiáltások: Egészen bizonyos!) Az a szíves és lelkes fogadtatás, amelylyel már a megye határára találkoztam, meggyőzött arról, hogy aggodalmam alaptalan volt.

(A Ház feloszlására.)

— T. uraim! Az a kormány, amelynek egyik tagja vagyok, abban a véleményben van, hogy az országgyűlés, amely ma el van napolva, nem fejezi ki az ország akaratát. Az ország tudatára ébredt annak, hogy a meddő vitatkozások, a jelszavakkal való dobálózások nem vezetnek az ország javára, megakadályozzák az alkotó munkát, amelyre ennek az országnak minden téren annyira szüksége van. Eppen azért a kormány abban a meggyőződésben van, hogy ezzel az országgyűléssel tovább tárgyalni nem lehet, s arra határozta el magát, hogy az országgyűléstől a nemzetre apellál.

(A Wekerle-kormány bűnei.)

— T. uraim! Nemcsak meddő az országgyűlés, vagyis nemcsak nem teljesíti azokat a kötelességeket, amelyeket teljesíteni minden körülmények között kellene, hanem azt látjuk, hogy az 1906-ban megválasztott képviselőház szereplése különböző jelszavak között indult meg, amelyek között a leghangosabb volt Magyarország gazdasági függetlensége és önállósága. Mert hiszen a paktumban a korábbi ígéret, t. i. a magyar hadseregnek magyar vezényszóval való ellátása el lett hallgatva. És hogyan fogantatosította a kormány ezt a függetlenségi politikát? Ugy, hogy azt a vám és kereskedelmi szövetséget, amely az országgyűlés asztalán feküdt, elvetette és helyette elkezesztelt egy hasonló okmányt szerződésnek, amiben az a komikum van, hogy a korábbi vámszövetség szövegében három helyen is előfordul az, hogy szerződés, vagyis azok, akik a vámszövetséget csinálták, tudták jól, hogy az szerződés, de elkeresztelték szövetségnek, holott ez a szerződés ugyanazokata dolgokat tartalmazza mint a korábbi vámszövetség, csak hogy sokkal rosszabbul. A szerződésben a vasuti tarifák, amelyek Magyarországból osztrák állomásokra szállítandó árukra nézve voltak felállítva, meg voltak kötve, vagyis azokat nem emelhetette fel sem a magyar kormány, amelynek nem is volt érdeke, de az osztrák kormány sem emelhetette fel, amelynek pedig lehetett ez az érdeke. Már most az új törvényben a vasuti tarifa dolgában szabad kezet nyertünk ugyan, de szabad kezet adtunk az osztrákoknak is és azok most érzékenyen fölemelik a vasuti tarifákat, elzárják kivitelnk elől az utat. A nagy tarifaszabadsággal ott vagyunk tehát, hogy kivitelnk egészen komolyan károsítva van. (Zajos helyeslés.)

A Wekerle-kormány elvállalta, hogy a dalmát vasutakat, a melyek igen drága vasutak, megépítteti; az építkezést megkezdi 1908-ban, bevégez 1911-ben. A megkezdésről azó sincs, mert a tervek nincsenek még készen. Nem csupán az a baj van itt, hogy mi egy föltételt, — mert hiszen sok száz millió koronáról van szó, — vállaltunk, de szerződési kötelezettségünknek nem tudunk megfelelni a terminusokat illetőleg és ekkor méltán illethetnek ben-

münket azzal, hogy nem vagyunk szavazhatók és megbízhatók.

(Az önálló bank felállítása.)

A bankkérdést világos törvényeink kifejezik. Magyarországnak bármikor, mikor érdekei kívánják, joga van az önálló bankot felállítani. És ez tisztán célszerűség, nem pedig politikai kérdés, mert a mi politikai jogunk mindig egészen kötségtelen. A volt kormány ezzel a ki-egyezőssel kapcsolatban elvállalta a kötelezettséget, hogy mielőtt az önálló bankot létesíti, az osztrák kormánnyal tárgyal. Mi köze ehhez az osztrák kormánynak? Azok tehát, akik Magyarországot és függetlenségét papirosszerződéssel akarták biztosítani, lekötötték az országot jobban, mint valaha ebben az irányban le volt kötve. T. Uraim! Hiszen az urak mind komoly férfiak. Tudják nagyon jól, hogy van egy német közmondás, amely azt mondja: Dummheit und Armut lassen sich nicht verborgen. (Élénk derűtség.) Az, hogy mi gazdagok vagy szegények vagyunk-e és ezen mulik függetlenségünk, az elő akármiféle papirost, akármiféle cédulát ragasztunk, nem használ nekünk semmit.

(A pusztulás útja.)

Hova vezetett ez a politika, amit a régi alapon volt ugyan kénytelen a kormány folytatni, de lefelé mindig a korábbi elveket hirdette anélkül, hogy azokat életbeléptetni képes lett volna? Tönkretette pénzügyeinket! Az idősebbek közöttünk talán emlékeznek rá, hogy a 70-es években a magyar állam nagy pénzügyi zavarokban volt.

Az évi deficit 40-50 millió frtra ment. Hosszu buzgólkodás, hosszú kitartó küzdelem után sikerült a magyar pénzügyeket virágzó állapotba hozni. Hitelünk kitűnő volt. Az 1910. évi budgetben a deficitet csak mesterségesen lehet ideig-óráig palástolni, de nyilvánvalóvá fog válni, ha nem 1910-ben, akkor 1911-ben. Nem is számítva a terheket, amelyeket a mult kormány a Bosznia annexiója folytán történt mozgósítás, a Törökországnak adott kárpótás, befektetett beruházások és más mindenféle címen ránhagyott, s amelyek elől kitérni nem lehet. És nemcsak a mi pénzügyeinkre volt káros hatása, hanem káros hatása volt ennek a mult kormánynak a mi közigazgatásunkra is.

(Rossz az államvasut.)

Azelőtt a mi vasutaink kifogástalan intézmények voltak. Büszkéek voltunk rá és méltán, számos intézményét átvette a külföld is. Ma nem akarok erre az intézményre, amely vezetés alatt áll, kemény ítéletet mondani, de sem a forgalom rendessége, sem az egész intézmény működése nem felel meg annak, ami volt azelőtt. (Igaz, úgy van!) Amikor a bajok jelentkeztek, mindig a mult kormányok mulasztásainak tudták ezt be. Dehát ezeket a mulasztásokat három és fél esztendő alatt helyre lehetett volna hozni, holott azt látjuk, hogy a bajok még fokozódtak. Legnagyobb az a baj, amely a pénzügyi eredményekben mutatkozik. Ket és fél milliárd korona vagyon fekszik a magyar államvasutakban. Óriási vagyon, amelyet az ország csupa kölcsönpénzből vett fel. Ennek a kölcsönvett pénznek az évi kamata száztizzenhat millió korona. Természetesen a magyar államvasutak tiszta jövedelmének fedeznie kellene ennek a befektetett tőkének kamatait, mert minden üzemnél úgy van ez s azért csinálunk üzemetek, hogy azok a maguk hasznát hozzák, de kell, hogy emellett magukat is fenntartsák. Eleinte az államvasutak ennek a feladatnak nem tudtak megfelelni, de 1906-ban az az összeg, amellyel az államnak pótolnia kellett az államvasutak jövedelmét azért, hogy a kamatokat fedezni lehessen, már csak kilenc millióra csökkent, ami, tekintettel a nagy szükségletekre, nem olyan nagy összeg. 1906-tól a magyar államvasutak tiszta jövedelme évről-évre csökkent. 1906-ban volt 106 millió korona, 1907-ben 98 millió korona, 1908-ban 69 millió korona és 1909-ben — a számadások még nincsenek lezárva, de az első félévről következtetve a másodikra — negyvenegynéhány millió korona. (Felkiáltások: Hallatlan!) Amíg tehát 1906-ban, mint ahogy már előbb említettem, a vasutak tiszta jövedelmére kilenc millió koronát fizetett rá az állam, hogy a kamatszükséglet kiteljék, 1909-ben

mintegy hetven millió koronára fog ez menni. (Nagy mozgás.) Hetven millió korona pedig a mi állami budgetünkben is jelentékeny tétel és igen nagy hátramaradás és nagy visszaesés, különösen akkor az, ha tekintettel vagyunk arra, hogy más államok vasutai nemcsak a beléjük fektetett tőkék kamatait fedezik, hanem tiszta jövedelmet is szolgáltatnak. Így például Poroszországban azon kívül, hogy fedezik a tőke kamatait, az államnak szolgáltatnak évenként négy hatszáz millió márkát.

Es a baj az, hogy ezeket a hibákat nem lehet egyszerre, máról holnapra megjavítani. Már akkor nagy javítást fogunk elérni, ha ezt a lefelé menő skálát, a mely 100 millióról 40 millióra szállt alá, sikerül évek során át megint az ellenkező irányban felfelé vinni. De hogy egyszerre meg tudjuk csinálni, az emberi lehetetlenség. Hát t. uraim, én a mult kormány politikáját és egyes kormányzati eredményeit csak azért kritizáltam, mert erre nekem ép úgy, mint mindenkinek a világon, teljes joga van.

(A kormány feladata.)

T. uraim! Áttérek most arra, hogy tulajdonképpen ennek a kormánynak mi a feladata és miért vállalkozott erre a feladatra. Az a feladata a kormánynak, hogy megszüntesse azokat az áldatlan félreértéseket, a melyek a nemzet és a király között vannak. A mi törtérianak tanúsítja, hogy mindig akkor tudtuk a legnagyobb eredményeket elérni, a mikor akorónás fejedelemmel egybe értettünk.

(A választói jog.)

Ami a választási kérdést illeti, ismerjük mindnyájan a mostani választási törvénynek nagy fogyatkozásait. Cenzuson alapul, már pedig a cenzus, ahol van, csak akkor elviselehető, ha egyforma és igazságos. A mi választási törvényünk szerint azok, akik földbirtokuk után bírnak választójoggal, ugyiszólván megyénként, de faluról-falura csak feltételek alatt bírnak választói jogot. Vannak egyes falvak, ahol 40-50 krajeárnyi földadó képesít a választói jogra, vannak az Alföldön nagy falvak, ahol 25-30 forint földadó szükséges, hogy valakinek választói joga legyen. De a legnagyobb igazságtalanság az, hogy a munkásnak, habár némely munkás sokkal többet keres és sokkal magasabb nivón áll, mint némely földműves, akinek van választói joga földadója alapján, — hogy a munkásnak a választójogi törvények intézkedése szerint nem lehet választói joga, mert csak az bir választói joggal, aki jövedelmi adót fizet, már pedig a munkás, aki heteként kapja bérét, nem fizet jövedelmi adót. Elnevelve akármennyi adót fizet más alapon, nem lehet választó. Hasonló tarthatatlan intézkedése választójogi törvényünknek, hogy a választásra, a választói szekhelyre összecsoportítja az egész kerületből a választókat.

Egész Európában mindenütt terjed a demokratikus szellem és a polgári szabadság. A vallásosság, a kutatásnak korlátlan volta mindmennyi indokok arra, hogy mind többen követeljenek maguknak részt az állam ügyeinek intézésében, ami ma csak úgy lehet, ha a képviselőválasztásoknál közreműködnek és megbízottjaik által gyakorolják befolyásukat az állam ügyeibe. Természetes, hogy Magyarországon, amely annyira fogékony minden nyugati eszme iránt, hogy ez a Magyarország sem zárkozhatótt el ezen eszmék elől. Eszmék előtt nincsen fal, nincs kapu. Hanem engedjék meg, hogy arról az általános választói jogról némelyeket elmondjak. (Halljuk! Halljuk!) Azok, akik felkesednek az általános választói jogért, rendszeren két országot tartanak szem előtt, a német birodalmat és Franciaországot.

Franciaországgal kezdem, mert ott régebb az általános választói jog és ezt 1848-ban a forradalom, amely Lajos Fülöp trónját felfordította és a második köztársaságot kikiáltotta, ez a forradalom léptette életbe az általános választói jogot. Franciaországban az általános választói jognak nincsenek eredményei. Miért? Mert parlamentáris ország, ahol a parlament nemcsak törvényhozó, hanem az egész kormányzatra, közigazgatásra döntő befolyást gyakorol.

Ha átnézünk a német birodalomra, hát ott egészen más a helyzet. A német birodalomban az általános választási jog mellett az

ország rohamosan halad az ipari, a kereskedelmi jólét felé.

Ez idő szerint előtűnt két választási törvénytervezet van. Az egyik, amelyet Kristófiy terjesztett elő s amelyet azután a Fejérváry-kormány elfogadott. Ez úgy hirdette magát, mint az általános választói jog, pedig nem az, mert körülbelül 1200,000 férfit zárt ki a választói jogból, akiknek az általános választói jog szerint szavazniuk kell. A másik az Andrássy Gyula grófé. Ez ugyan általános, de nem egyelő, mert egyrésztől pluriális szavazatokat ad, másrésztől a népesség egy más részének közvetett szavazatokat ad. En úgy vagyok meggyőződve, hogy Andrássy Gyula gróf ezekre a kisegítő eszközökre azért gondolt, mert, méltóztatik tudni, hogy a paktummal az ő keze meg volt kötve. Mi ebben a tekintetben szerencsésebbek vagyunk. (Igaz! Ugy van!) A mi kezünket, értem ezt a kormányt, nem köti semmiféle paktum. Mi azon az alapon állunk, hogy az általános választói jog alapelvein csináljunk olyan választói törvényt, amely mindazon követelményeknek megfelel, melyek Magyarországon speciáliter fennállanak.

(A közigazgatás reformja.)

A másik dolog, aminél azt hiszem, szintén reformra van szükség, a mi közigazgatásunk. Ezt a közigazgatást távolról sem akarjuk az önkormányzat elnyomásával reformálni, sőt ellenkezőleg, abban a vélekedésben vagyunk, hogy ezt a mi önkormányzati elvünket ki kell tágitani. Csak egyre kell figyelemmel lenni, hogy a tisztviselői kar állását jobban biztosítsuk, mint az biztosítva van. (Élénk helyeslés.)

Áttérek azokra a dolgokra, amelyek az én reosztombba tartoznak. Én évek óta, talán tíz esztendeje, folytonosan annak az eszmének igyekszem érvényt szerezni, hogy nem szabad víziutainkat elhanyagolni, mert a vizen való szállítás sokkal olcsóbb, mint a vasuton való szállítás. Ha el tudjuk érni azt, hogy az ország szívéből az ország határáig azokat a nyersanyagokat, amelyeket kiviszünk, olcsóbban tudjuk szállítani, mint most, akkor kompenzálni tudjuk azokat a tarifaemeléseket, amelyek Ausztriában történtek. De ha mi ezeket a díjleszállításokat a magyar államvasutakon akarjuk eszközölni, akkor a magyar államvasutakat, amelyeknek financiai helyzete ugysem jó, még jobban berántjuk. Nekünk tehát víziutjainkat kell kifejleszteni.

Végül a miniszter az iglói kerület érdekeinek meleg pártfogását helyezte kiállításba. A programbeszéd után Haydn Imre volt képviselő tót nyelven mondott beszédet a tót nyelvű választópolgárok számára.

Végül Fischer Miklós főgymnáziumi igazgató mondott köszönetet Hieronymi Károly miniszternek a programbeszédért.

Este a miniszter és kísérete elutazott.

Lukács László pénzügyminiszter aradi bemutatkozása. A városi közigazgatási bizottságnak ma délután tartott ülésén Kádás Kálmán főjegyző Lukács László pénzügyminiszternek következő leiratát olvasta fel:

Midőn a magyar királyi pénzügyminiszterium vezetésének általam történt átvételéről a közigazgatási bizottságot értesíttem, van szerencsém nehéz kötelességeim és felelősségem tudatában a közigazgatási bizottság tisztelt tagjait ismert hazafias érületükbe helyezett bizalommal felkérni, hogy hivatalos működésem érvényesítésében a törvények értelmében közrehatni és engem a pénzügyi törvények sikeres foganatosítása körül eddig is tapasztalt odaadó készséggel támogatni sziveskedjenek.

Lukács.

A bizottság egyhangulag tudomásul vette a leiratot.

Návay Tamás — az alkotmánypártban. Budapesti tudósítónk jelenti: Návay Tamás, Csanádvármegye volt főispánja, aki a függetlenségi párthoz tartozott, ma bejelentette a pártból való kilépését és belépett az alkotmánypártba.

A HAVERDA-PÖR TÁRGYALÁSA.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.) Ma reggel kezdődött meg Szegeden a tárgyalása annak az izgalmas bűnpörnek, amely már csaknem egy esztendeje foglalkoztatja a közvéleményt. Tudvalevő, hogy a kir. Kuria a szegedi esküdtbírószágot delegálta a Haverda-pör tárgyalására. A bűnpört ma kezdték el tárgyalni nem olyan nagy érdeklődés mellett, mint ahogy előre hitték. A mai nap Jánossy bőbeszédű vallomásával telt el. A szegedi tárgyalás sokkal nagyobb precizitással és perrendszerűséggel folyik, mint a szabadkai. Hevessy Kálmán, a tárgyalás elnöke abszolút pártatlansággal vezeti a pört és lehetőleg kiszorítja a vallomásokból a főlétes részeket, olyanokat, amelyek nem szorosan a bűnpörhöz tartoznak. Az elnök nem törődik vele, ha ez a szigorúság az ügy érdekességének a rovására történik is. Ő tudniillik nem akarja ezt a pört hosszú ideig elhuzni, hanem most már rövidesen be szeretné fejezni és még a népszerűségét is fölállozza e cél elérésére.

A bűnpörrel szegedi tudósítónk ezt a részletes jelentést küldi:

Az izgalmas vasárnap.

Szeged, február 6.

Mintha kiforgatták volna nyugalmából az alföldi nagy metropolist. A tárgyalás előtt egy nappal: vasárnap, már egyéb sem érdekli Szegedet, mint a holnapi nagy színjáték: a Haverda-pör tárgyalása. A törvényszéki palota előtt ostromállapot van. A korlátozott számban kibocsátott belépőjegyeket ugyan kiosztották már, de a közönség apellál ez ellen az intézkedés ellen és a törvényszéki irodaigazgatónak, aki a jegyek felett diszponál, rendőrt kellett kérni hivatalába személyes védelmére. Egyik-másik atyafi, aki a szegedi tanácsokról vándorolt be, hogy a szép Mariskát láthassa, ugyancsak kifakadt, amikor elutasították.

— Mögmondtam, ugy-e sógor, csak az uraknak csinálják az egész komédiát.

A főhadiszállás a Tisza-szálló kávéházban van, ahol délután megjelentek a Szegedre érkezett védők és a mindenfelől ide seregülő újságírók. Szabadkáról nemcsak a sajtó képviselteti magát teljes számával, hanem délután egy egész különvonatra való közönség érkezett Szabadkáról — Szegedre. Bizakodnak, hogy bejuthatnak a tárgyalási terembe, de természetesen erre nincs kilátásuk.

Délután a védők: Lengyel Zoltán, Bródy Ernő, Piller Artur és Pleszkovics Lukács érkekezletre gyűltek össze s megbeszélték a tárgyaláson teendő intézkedéseket. A védők különösen az esküdtek személyeire nézve szereztek tájékozást maguknak.

Vasárnap délután vitték át a Csillagbörtön vizsgálati fogház osztályából a törvényszéki épület harmadik emeletén levő fogházba a foglyokat. A csukott bérkocsikban ülő foglyok az egész utvonalon a közönség legnagyobb foku kíváncsiságának voltak kitéve.

Az első kocsiiban ült egy fogházór mellett Haverda Mariska. Minden elfogódottság nélkül, nyugodtan ült helyén és mosolyogva fogadta az utca népének köszöntését.

— Éljen a szép Mariska, — kiáltotta el egy suhanc — kívánjuk, hogy a bíróság mentse fel!

Haverda Mariska mosolyogva, fejbőlintással köszöntötte meg a suhanc kívánságait. De az egész utvonalon Haverda melléti hangulat uralkodott. Ez a nő ép olyan szimpatikussá tudott lenni Szegeden, mint a szabadkaiak előtt volt.

Egy élelmes ember verseket árult, amelyek Haverda Mariska romantikus szerelmeiről szólnak.

A Széchenyi-tér vasárnapi közönsége, a tanai parasztok néhány perc alatt elkapkodták tőle. De nemcsak az utcán van meg a Haverda hangulata. Behatolt a kávéházakba, hivatalokba, lakásokba, mindenüvé.

Este felé egy ezüstgombos mándlis, jóképű magyar jön be a Tisza-kávéházba.

— Lengyel Zoltán nagyságos urat keresem. Odavezetik hozzá.

— No, mi a baj barátom? — kérdezi barátságosan Lengyel.

— Hát izé... egy olyan biléta kellene nekem a holnapi tárgyalásra.

— Édes atyámfia, nem árulok én jegyet, menjen fel a törvényszékhez, ott osztogatják.

A paraszt zavartan forgatja kezében a sapkáját.

— Igen ám, nagyságos uram, de azt mondták, hogy ott már elfogyott minden jegy, hát mondok, szívesen megveszkelek egy jegyért vagy száz pöngő forintot, ha lehetne kapni.

Az esti órákban az a feltűnést keltő hír terjedt el, hogy Lengyel Zoltán és Bródy Ernő hosszasan tárgyaltak Haverda Mariska cellájában a szép vádlottával. Mindkét védőnek állandó, korlátlan joga van védelméhez belépni és azokká négy szem között tárgyalni.

Amikor a cellából a két védő lejött, az újságírók természetesen érdeklődéssel vették körül őket és kérdéseket intéztek hozzájuk.

Nem történt semmi különös — mondta Bródy dr. — Mindössze Haverda Mariska azt a kívánságát fejezte ki, hogy Lengyel kollegámmal négy szem között akar maradni.

Ezután Lengyel dr. elbeszélte ennek a bizalmas kettősnek a történetét.

— Mariska — mondotta Lengyel — könyörgött, hogy maradjak egyedül a cellában, mert diszkrétan akar velem tárgyalni. Én önkénytelenül is ama különös hírekre gondoltam, melyet a szépséges nő hiszterikus rohamairól regéltek. Azonban mégis teljesítettem kívánságát. Amikor egyedül maradtunk, a szerencsétlen asszony térdre rogyott előttem, kezét összekulcsolta és könyörgött:

— Képviselő ur azt akarom tudni, hogy mi történik velem, ha kiszabadulok, mert érzem, hogy ugys felmentenek. De mi lesz velem ezután?

— Jó, jó, — feleltem a remegő teremtetnek — bár csak már látnánk, hogy kiinn volna. A többitől ráérünk majd azután is gondolkozni.

A zaklatott idegzetű nő azonban ezzel nem elégedett meg és ideggörcsöktől fetrengve kiáltotta:

— De én tudni akarom! És vegye tudomásul képviselő ur, hogyha én még a szabadulásom előtt nem tudom mi történik velem, akkor ha szabad leszek, itt a fogházban revolvért szerezek és agyonlövöm magamat.

Amikor az újságírók ama nézetüknek adtak kifejezést, hogy Haverda Mariskának ez a kijelentése csak üres fenyegetőzés, mert hiszen a fogházban ugyssem tudna revolvért szerezni, a védő ezt mondta:

— Nagy tévedés. Haverda Mariska mindent megtud a fogházban szerezni. Az a nő külön ruhátart rendezett be magának és egész idő alatt külön szobaleány áll rendelkezésére.

A védők különben vasárnap meglátogatták Hevessy Kálmán esküdtszéki elnököt és bemutatkoztak neki, egyszersmind arra kérték, hogy a bizonyítás kiegészítése iránt teendő indítványokat támogassa. Hevessy igen szívesen fogadta a védők tiszteletét és megígérte, hogy szigorúan ragaszkodni fog a védelemnek a joghatáron belül szabad teret engedni.

Délután a védők Szápár kir. ügyészt keresték fel, akiknél csupán az udvariassági formát tartották be. A kir. ügyész kijelentette, hogy nem fogja gátolni a védelmet, hanem igyekezni fog, hogy az igazság minél részletesebben járuljon az esküdtek elé.

A vádlottak között Jánossy a legidegeesebb, szinte kiabálva mondja:

— Értse meg végre a világ, hogy csak én vagyok bűnös! Mariskának és annak az átkozott Vojthának semmi köze a gyilkossághoz. Én le számoltam mindennel, akaszszanak fel, de ártatlanok ne szenvedjenek.

Vojtha nyugodt, de Haverda Mária nagyon türelmetlen, fél és többek között sirva panaszkolta védőjének, Bródy Ernő dr.-nak:

— Doktor ur! Ugy félek, hogy nem derül ki az igazságom. Babonás vagyok és rettegek. Az első főtárgyalás Halottaknapján volt, a másodikat dec. 13-án, ezt pedig február 7-én kezdik. Óh, ha 13-án mondanak ítéletet! Még ha bűnös lennék, sem kellene többet szenvedni. Azután a fiam, a kicsi, drága fiam!

Tovább nem folytathatta, mert fuldokló zokogásban tört ki.

A hétfői események.

Szeged, február 7.

Meglehetősen gyenge érdeklődés mellett kezdődött a mai tárgyalás. Reggel 9 óra előtt 5 perccel még alig volt valaki a teremben az újságírókon kívül. Kilenc órakor vonult be a bíróság az esküdtekkel. Az elnök Hevessy Kálmán, elnököző bírósági elnök, szavazó bírósági elnök Babó Andor, az ügyész Szápár József dr. A védői emelvényen Piller Artur Jánossy védője, Bródy Ernő és Klein Mátyás Haverda Mária védői, Lengyel Zoltán és Pleszkovics Lukács Vojthának védői foglalnak helyet. Bevonul a 36 esküdt, akik közül 12 rendes és 3 pótesküdtet sorolnak ki.

Ezalatt, míg a tárgyalás megkezdődik, szaporodik lassanként a közönség. Néhány katonatiszt, néhány idegen asszony telepedett le. Szegedi arcot alig látni a tárgyalóteremben. Bródy Ernőt és Lengyel Zoltánt beléptükkor éljenzéssel üdvözlik az újságírók. A közönség nyugodt és folyton várja a szenzációkat.

10 órakor nyitja meg az elnök a tárgyalást. Hevessy Kálmán elnök: Vezessék be a vádlottakat. — Elöl jön Jánossy Aladár, utána sötétkék ruhában Haverda Mariska, végül Vojtha Antal.

Először az általános kérdések intéztetnek el.

Jánossy Aladár 1872-ben született Pozsonyban, elvált ember, jegyző, négy gimnáziumot végzett. Hét hónapig fogházat ült sikkasztásért. — A tárgyalás előtt — ugymond — panasom van. (Mozgás.)

Elnök: Majd, ha rákerül a sor.

Haverda Mariska 31 éves, nem tudja volna a foglalkozása, elvált asszony, fia van.

Vojtha Antal nő, 37 éves, postagyakornok, érettségizett, katona volt, huszárhadnagy, de kilépett.

Ezután az esküdtszék a következőképpen alakul meg: Esküdtek: Felmayer Sándor, László Antal, Szegő Árpád, Fogas Pál, Németh István, Hutter Károly, Kasznár Gyula, Siha József, Bittó István, Szabó Sándor, Huszta Ferenc és Varga József. Pótesküdték: Terhes Károly, Juhász János, Elekcs Samu.

Az esküdteket és Hajós Lajos dr. orvosszakértőt megesketik.

Az elnök ismerteteli a per történetét és hangsúlyozza, hogy a szegedi esküdtbírószágot a királyi Kuria küldte ki a szabadkai esküdtbírószágot helyett. A védő az, hogy Jánossy Aladár meggyilkolta 1909. április 19-én özv. Haverda Boldizsárnét, Haverda Mariskát és Vojthát. Antal pedig a gyilkosságban részesek voltak. Klein Pál Lipót ellen, aki letartóztatásban volt, megszüntette a vádtanács az eljárását, de tanúk kihallgatják. Közölte az elnök, hogy a legutóbb lefolyt főtárgyaláson feltették a felelősség kérdését is, miért is a védők kérelmére a szá-

badkai tárgyalást tudvalóleg elnapolták. Elnök elrendeli Haverda Mariska és Vojtha Antal kivezetését.

(Jánossy vallomása.)

Következik Jánossy Aladár kihallgatása.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Jánossy: Igen.

— Előre megfontoltan követte el bűnét?

— Nem.

— Mondja el a tényállást, de kerülje a hosszadalmasságot.

Jánossy: Kérem, hallgassanak meg figyelemmel. Nem magamról van szó, mert ebben az esetben két szóban összegezném vallomásomat: bűnös vagyok. (Sirni kezd. Kis szünet.) De másokról van szó, azokat nem akarom bűnöm által magammal rántani. Türelemet kérek. El kell mondanom életem történetét, hogy megismerjék lelkemet. 16 éves voltam, amikor anyám elzavart a háztól. Apám akkor halt meg, mikor 10 éves voltam. Gyermekkoromban uriasan neveltek, színházba jártam, regényeket olvastam. De már az első gimnáziumban megbuktam és négy gimnáziumot hét év alatt nem tudtam elvégezni. Egy gyermekcsiny miatt kicsaptak az iskolából. Rossz gyermek voltam, szüleim nem törődtek velem, a többi gyermekeket szerették, engem elhanyagoltak. Végre tengerésznek akartak adni. Ekkor megismerkedtem egy színésszel, aki rávett arra, hogy színész legyek. Miskolcon tettem az első kísérletet, de egy hónap alatt elfogyott a pénzem. Abrándjaim szétfoszlottak. Ebezttem és gyalogszerrel mentem a lengyel határra és ott meghúzódtam egy rokonomnál. Innen irtam az anyámnak, hogy bocsásson meg a fiának. A szülei ház zárva maradt előttem sokáig. Nagybátyám vett végre pártfogás alá és az ő révén pénzügyőr lettem. Eleinte tetszett ez az élet, de azután láttam, hogy nem nekem való pálya. Jegyző akartam lenni, de ehhez érettségi bizonyítvány kellett volna, miután nem volt, öcsém hamisított nevemre érettségi bizonyítványt. Jegyző lettem, de egy elszámolási biba folytán — valami 16 frtról volt szó — a beszercebányai törvényszék hét hónapi fogházra ítelt. Végigkóboroltam az országot, cipőm elrongyolódott és lábam kilátszott belőle. Végre azonban sikerült bejutnom az Első Magyar Biztosító Társasághoz, ahol azonban csakhamar kiderült, hogy elítéltek és hogy érettségi bizonyítványom hamis. Megelégteltem a szenvedést, jelentkeztem az ügyészségnél, bevallottam a sikkasztás bűnét, a minthogy most is bevallom a gyilkosság, akár a tervszerű gyilkosság bűnét is, csak vége legyen szenvedéseimnek. Ütem hét hónapig. Kiszabadultam és sikerült jegyzői oklevelet és állást nyernem. Megnősültem, de nem szerettem a feleségemet. Legalább nem úgy szerettem, a hogy imádtam Mariskát. Nyolc évig voltunk együtt; a feleségem jó lélek volt. De a szenvedés rám nehezedett, összeestem, idegességemben mindenkivel hajba kaptam, végre a főispánnal is. Erre lemondtam a jegyzőségről, elmentem Budapestre, ahol ép akkor kormányválság volt. Számítottam Kristóffy támogatására. Közben azonban megismerkedtem az újpesti polgármesterrel, akinek révén bejutottam a városhoz és elnöki titkár lettem.

(Megismerkedés Mariskával.)

Újpesten főjegyző volt Jarmatzky Sándor, Haverda Mária ura. Sokat panaszkodtam neki, hogy az állásommal elégedetlen vagyok. Jó barátságban voltam vele és elmondta nekem, hogy válik a feleségétől, már külön is élnek. Kérem, én roppantul szerettem a kis gyermeket. Jarmatzky reámbizta a kis fiút, akivel minden szabad időmet töltöttem. Neveltem, tanítottam, játszottam vele. (Újból sirni kezd.) Egy napon Jarmatzky megbízott azzal, hogy vigyem vissza a kis fiút az anyjához. Vállalkoztam rá. Nekem sohase voltak kalandjaim; addig csak pénzért szerettem és szünetlen vágyódtam... (Elakad.) Szóval megismerkedtem Mariskával. Kedvessége, finomsága, műveltsége elbájolt. Ekkor még nem voltak céljaim, mert hiszen Haverda Mária akor egy bankhivatalnok volt viszonya. Ha akkor azt mondja, hogy ezt az embert a válópör után férjévé teszi, akkor én nem várokoztam volna. De Mariska tagadta a viszonyt és reményeket ébresztett fel bennem.

Ez az iránta való szerelmem volt életem első legnagyobb szenvedélye. Éreztem, hogy belepusztulok és kértem Mariskát, hogy ne játszik velem, ha nem szeret, ha nem adhatja magát egészen oda nekem. Hiszen én nő voltam. Csakhamar elszakadtam a feleségemtől és aztán rövid időre együtt laktam Mariskával Rónainémál, egy volt szabadkai asszonynál. Szép jövedelmem volt, mellőken száz pengőt is kerestem havonta, tehát volt miből eltartani a Mariskát. Kérek egy pohár vizet.

Elnök: Adjanak neki egy széklet is.

Jánossy folytatva: Köszönöm, nem kell. Tisztelettel állni fogok.

Elnök: Akkor öt perc szünetet adok.

Szünet után Jánossy folytatja vallomását:

— Én — mondotta — nem kutattam soha Haverda Mariska anyagi viszonyait. Nem kértem és nem kaptam tőle pénzt, ellenkezőleg mindent megosztottam vele. Idegenektől tudtam meg a közte és anyja közötti viszonyt is, azt, hogy édesanyja gyűlöli. Kikartam ragadai Mariskát a fővárosi életből, vidékre akartam menni jegyzőnek. Az volt a szándékom, hogy feleségül veszem Mariskát.

(A gyötrődések napjai.)

Jánossy itt elérzékenyedik, könnyei végig patakzanak arcán. Bocsánatot kér és folytatja.

— Vojthával egy cukrászboltban ismerkedtem meg. Ott ültem Haverda Mariskával, amidőn egyszerre belépett Vojtha. Nagyon megörültek Mariskával egymásnak. Mariska azt mondotta nekem, Vojtha unokabátyja, akit 12 éve nem látott. Engem nagyon boszantott, hogy Mariska olyan szíves volt Vojthához, de később Mariska megnyugtatót. Vojtha néhány napra a cukrászdai jelenet után Mariskának levelet írt, melyben kérte, engedje meg, hogy meglátogassa.

Vojtha eljött és ettől kezdve majdnem mindennapos lett. Kihívóan viselkedett, én szinte meggyűlöltem. Vojtha később egészen kiszorított engem. Már csak arra voltam jó, hogy boltba és zálogházba küldögessenek, ami végleg elkészerített és felháborított. Vojtha ez időben sokat járt Szabadkára, de Haverdáné folyton azt hangoztatta, nem akar kibékülni leányával, hanem férjhez megy és kitagadja Mariskát. Az én elkészeredésem Vojtha ellen mindjobban fokozódott. Engem csak hülyének és bornirtnak nevezett állandóan. Még ekkor nem hittem, hogy Haverdáné olyan engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetik leánya ellen. Képtelenségnek tartottam, hogy ne lehessen őket kibékíteni. Elhatároztam, hogy anya és leány kibékítése érdekében Szabadkára leutazom. Mivel az ottani terepviszonyokat nem ismertem, egy térképet szereztem és leutaztam.

Elnök: Haverda Mariskának nem tűnt fel, hogy ön távol volt?

— De igen. Azonban azt mondtam neki, hogy sorozásra hívtak, azért kell elutaznom. Szabadkán Vojtha mutatta meg nekem a Haverdáné szállóját. Vojthával együtt utaztunk le Szabadkára, ahol első sorban a „Park-kávéház”-ba mentünk. Vojthának megígértem, nem árulom el, hogy Szabadkán járt.

Jánossy ezután szünetet kért, mire az elnök a tárgyalás folytatását tíz percre felfüggesztette.

Szünet után Jánossy folytatja vallomását:

— Egyre tovább züllöttem. Elvesztettem állásomat, magammal mit sem törődtem. Vojtha folyton csábította Mariskát. Azt mondotta, olyan nő, mint ő, főispán és nem jegyző mellé való. Csábította, menjen külföldre, ott kitűnően érvényesítheti magát. Valóságos kerítője lett. Azt mondotta neki, főhercegi szeretőt kell keresnie és nagy vagyonra fog szert tenni. Mariska azonban nem hajlott Vojtha szavaira, mert aggódott a gyermeke eltartása miatt.

Jánossy azután ismét szabadkai utjáról beszélt.

— Amikor Szabadkán voltam és odamentem Haverda Boldizsárné házához, azzal az elhatározással tettem ezt, hogy bemutatkozom Haverdánénak és beszélni fogok vele. Haverdáné azonban, mikor kinézett az udvarról és meglátott, végig mért a bement a házba. Másnap délután 3–4 óra között Haverdáné kiment a szállójába. Én utána lopózkodtam és amint hazafelé akart menni, megtámadtam. Este hat órakor jó lelkiismerettel vissza utaztam Budapestre.

(A karzaton a hallgatóság soraiban egy fiatalember ájultan terült el a padozaton. Mentők vitték el.)

(Az elkészeredett ember.)

— Hogyan fogamzott meg a gyilkosság gondolata? — kérdezte az elnök.

— Rájöttem arra, — ugymond — hogy Vojtha és Mariska között viszony van. Nem törődtem most már semmivel és elhatároztam, hogy meggyilkolom Haverdánét. Sem Vojtha, sem Mariska nem tudott elhatározásomról és utazásomról. Vallomásaimat, melyekben gyanúsítottam Mariskát, mind Winckhler ügyész befolyása alatt tettem. Winckhler hazudott nekem.

Elnök rendreutasítja.

Jánossy: Ugy látszik, az uraknál a becsületszó csak felfelé érvényes, lefelé nem. Az volt a legnagyobb gáztetem, hogy gyanúsítottam Mariskát. Ez sokkal jobban bánt, mint a gyilkosság. (Sirni kezd.) Az én életem már nem ér egy fabatkát sem. Akár felmentenek, akár nem, nincs már semmi keresni valóm ezen a világon. Nem ér az életem annyit sem, mint az a kötél, melylyel fel akarnak akasztani. Ha felmentenének is, egy órával később fölbölvöm magam.

Jánossy ezután újból sirni kezdett és ki-merülten befejezte vallomását.

Az elnök ezután bemutatta a helyszíni rajzot az esküdteknek, mire a tárgyalás folytatását holnapra halasztotta.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az újság készítéséről érdekességekben változatos és színes epizódokkal tarkított felolvasást tartott Schulik Kálmán hírlapíró, az Országos Magyar Iskolaegyesület Munkásképző Intézményének tegnapi szórakoztató délutánján. A sikerült felolvasást tetszéssel fogadta a jelen volt nagyszámu közönség. A délután műsorát Virágh László rátermettséggel előadott monológja egészítette ki.

(*) A kereskedők és a képviselő-választások. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés választmánya vasárnap Sándor Pál orsz. képviselő elnöklésével ülést tartott, amelynek kiemelkedő pontja a közelgő képviselőválasztásokkal szemben való állásfoglalás volt. A gyűlésen kimondták, hogy az O. M. K. E., mint a magyar kereskedelem egyetemes érdekképviselője egyik politikai párthoz sem csatlakozik, külön politikai pártot sem alakít, hanem felhívja tagjait, hogy a legközelebbi képviselőválasztások alkalmával pártállásukra való tekintet nélkül a különböző jelöltek közül első sorban kereskedőkre és iparosokra, ilyenek hiányában pedig azokra adják szavazatukat, akik felfogásuk, multban tanúsított magatartásuk, valamint programjuk alapján biztosítékot nyújtanak arra, hogy a magyar ipar és kereskedelem érdekeit mindezenmő támadással szemben ha hatósan megvédik és előmozdítják. „Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés a meghatározottabban elítéli az országgyűlési obstrukciót, mely a parlamentet meddőségre kárhoztatja, a gazdasági fejlődést, de különösen a kereskedelmet és ipart megbénítja és létfeltételeiben veszélyezteti. Az O. M. K. E. szükségesnek tartja, hogy parlamenti életünkben az obstrukció, kiküszöböltségek és hogy a tör-

vényhozás működésének zavartalansága érdekében a közlegő választások alkalmával a képviselőjelöltek határozott állásfoglalásra felbittassanak." A gyűlésen az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés aradi kerülete részéről *Eles Armin* elnök, ifj. *Neuman Adolf* társelnök és *Faragó Rezső* titkár vettek részt.

Harmadfél száz aradmegyei iskola bezárása.

Viszály a román szentszék és a tanfelügyelőség között.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Az aradmegyei román iskolafentartók és a tanfelügyelőség között újból súlyos konfliktus tört ki. A románnyelvű iskolafeliratok miatt támadt ellentétek nagynehezen lecsillapodtak, de máris sokkal súlyosabb természetű bonyodalom van kitörőben. Körülbelül harmadfél száz aradmegyei ismétlő iskola bezárásáról van szó, amit az idézett elő, hogy az aradi görög-keleti román szentszék magiltotta ez iskolák tanítóinak, hogy külön fizetés nélkül tanítsanak az iskolákban. A tanfelügyelőség ezt bejelentette ma Aradmegye közigazgatási bizottságának, mely ez ügyben a kultuszminiszterhez fordul és tőle kér szigorú megtorlást.

A konfliktusról, melynek messzeható következményei lesznek, itt következik tudósításunk:

Aradmegye közigazgatási bizottságának ma délelőtt tartott ülésén *Varjassy Árpád* kir. tanácsos, tanfelügyelő a következő előterjesztést tette:

Az aradi görög-keleti román szentszék a területén levő összes esperesekhez körrendeletet intézett, amelyben kimondja, hogy a görög-keleti felekezeti iskolák ismétlő-tanfolyamok fenntartására nem kötelezhetők és ha ezeket az iskolákat a községek továbbra is fenn akarják tartani, akkor a görög-keleti tanítók csak külön tiszteletdíj mellett kötelesek tanítani az iskolákban.

A szentszéknek ez a rendelkezése szinte lehetetlenné teszi az ismétlő-iskoláknak, melyeknek tannyelve magyar, további fenntartását. A felekezeti és községi iskolák tanítói mindaddig külön díj nélkül voltak kötelesek az ismétlő iskolákban tanítani. A szentszék a törvény homályos szövegére támaszkodva azon az állásponton áll, hogy ezeket az iskolákat a községek kötelesek fenntartani és ezért, ha az elemi iskolákban működő tanerőket az ismétlő iskolákban is igénybe akarják venni, nekik külön fizetést adjanak. Az esperesok ilyen értelemben már utasítást is adtak a tanítóknak és ennek következtében máris mintegy kétszáz-negyven ismétlő iskolában nincs tanítás.

A tanügyi hatóság jogtalanak és törvénytelennek tartja a szentszék eljárását. *Varjassy* tanfelügyelő ma azt indítványozta a közigazgatási bizottságnak, kérje felterjesztésben a kultuszminisztert arra, hogy a jövőben csak olyan görög-keleti iskoláknak adjon államsegélyt, melyek mellett teljes ismétlő iskola működik. Az indítványt a bizottság egyhangulag elfogadta.

Héderváry a királynál.

Beszámoló az új pártalakításról.

Távirati tudósítás.

Arad, február 7.

Az utóbbi napok folyamán az új párt megalakítására vonatkozó tárgyalásokról többször megírtuk, hogy *Andrássy Gyula* gróf állástoglalása késlelteti *Khuen* gróf akciójának sikerét. A miniszterelnök úgy látja, a tárgyalások mai állásáról, a királynak kell jelentést tennie és ezért ma délután Bécsbe utazott és holnap kihallgatáson fog megjelenni az uralkodó előtt.

Értesülésünk szerint a miniszterelnök beszámol arról, hogy az új párt megalakítását célzó tárgyalások közben *Andrássy* gróf azt javasolta, hogy *Khuen* gróf lépjen vissza állásától s ajánlja *Tisza István* grófit utódjául, akinek több kilátása lehet a sikerre. Forrásunk szerint a király ezt a tervet nem fogadja el és *Khuen* grófit felhatalmazza, hogy folytassa tovább a pártalakítást siettető tárgyalásokat.

A politikai eseményekről a következőkben tudósítunk:

Az új pártalakítás.

— *Khuen* a királynál. —

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ma este az új horvát bán: *Tomasics Miklós* és a honvédelmi miniszter: *Hazai Samu* kíséretében Bécsbe utazott. A király még a horvát bán eskütétele előtt *Khuen-Héderváry* grófit magánkihallgatáson fogadja. A kihallgatáson *Khuen* gróf beszámol a felségnek azokról a tárgyalásokról, amelyeket az alkotmánypárttal folytatott. Együttal jelentést tesz arról, hogy *Andrássy* gróf azt az ajánlatot tette, hogy ő, — *Khuen* gróf — lépjen vissza és *Tisza* gróf vegye át az ügyek vezetését. Ha ezt a megoldást a király nem fogadná el, úgy továbbra is *Héderváry* grófit bizza meg azzal, hogy az új pártalakítást minél előbb vigye keresztül.

Apponyi véleménye.

Kende Géza, a clevelandi Szabadság szerkesztője, aki most Budapesten tartózkodik, beszélgetést folytatott *Apponyi Albert* gróffal, aki hosszasan nyilatkozott a helyzetről:

— A *Khuen*-kormány kinevezése előtt, — mondotta többek között *Apponyi* — már majdnem megvolt a megegyezés, amikor Bécs kirohanást intézett Magyarország ellen és a megegyezés füstbe ment és ekkor kinevezték a *Khuen*-kormányt, mely a nemzet predomináló szerepének letörésére vállalkozott.

Apponyi gróf szerint a jövőre nézve három eshetőség képzelhető el:

1. A nemzet a választásoknál elfogadja *Tisza* Kálmán politikájának képviselőit;
2. Fentartja követeléseit és annak adja a többséget, aki követeléseit képviseli;
3. A választások előtt, vagy közvetlenül a választások után kompromisszum jön létre a függetlenségi pártnak *Kossuth Ferenc* vezette alatt működő része és a hatvanhetesek egy csoportja között.

Tisza, Andrássy, Kossuth megegyezése?

A Nap ma esti számában azt írja, hogy a király asztalán egy memorandum van, amely

szerint *Tisza, Andrássy* és *Kossuth* rendet tudnak csinálni választások nélkül is a parlamentben, ha pedig választásokra kerül a sor, megbízható többséget tudnak szállítani.

A pártkörök hangulata.

A pártkörökben ma este csaknem kizárólag a Hieronymi beszédével foglalkoztak.

Az alkotmánypártban azt mondták, hogy a beszéd a fennálló nehézségeket még súlyosabbá tette. A *Kossuth*-pártban főleg a kereskedelemügyi kormány ellen intézett támadások miatt fakadtak ki. A *Justh*-pártban úgy fogták fel a helyzetet, hogy az iglói beszéd Hieronymi sánszait nagyban erősítette.

Pestvármegye a kormány ellen.

Budapesti tudósítónk jelenti: Pestvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 10 órakor *Fazekas Ágoston* vármegyei alispán elnöklété alatt óriási érdeklődés mellett tartotta meg közgyűlését.

A közgyűlés megnyitása után *Agorasztó Tivadar* főjegyző felolvasta a kormány kinevezése tárgyában beterjesztett 65-ös bizottsági javaslatot, mely indítványozza, hogy a törvényhatóság az inparlamentáris kormányt a kért támogatásban ne részesítse és szigorúan ragaszkodjék az 1848. évi 16 ik törvényekhez.

Prónay Dezső báró úgy látja, hogy az országban megváltozott a politikai hangulat, ezért kéri a törvényhatóságot, hogy most ne foglaljanak egyenes állást a kormánnyal szemben, hanem az elhatározást későbbre tartassák fenn.

Podmaniczky Géza a hatvanötös bizottság nevében a következő határozati javaslatot kéri elfogadni:

A vármegye törvényhatósági bizottsága a *Khuen-Héderváry* gróf elnöklété alatt megalakult kormányt, mely az országgyűlési képviselőház részéről folyó évi január hó 24-én tartott ülés bizalmatlansági szavazata dacára helyén maradt és az országgyűlést az 1867. évi 10-ik törvények tiltó rendelkezése dacára királyi kéziratral elnapolta, a kért támogatásban nem részesíti. Ámbar teljesen meg van nyugodva a felől, hogy a vármegyei tisztviselői kar a szentesített törvényekhez és az alkotmányhoz szívesen ragaszkodni fog, mégis az 1848. évi 16. törvények bevezetésére való utalással kötelességé teszi a vármegye alispánjának, hogy a felmerülő szükséghez képest a törvényhatósági közgyűlést haladéktalanul hívja össze.

Holló Lajos szintén szükségesnek tartja a válságos időkben az ellenállás kimondását.

Kossuth Ferenc szerint az ország közhangulatából egyáltalában nincs meggyőződés arról, hogy most az alkotmány veszélyben forogna s talán nem is jöhet olyan idő. Ő keresi azt a pontot, amelyen megtalálják az utját, hogyan védjék meg hazánk alkotmányát.

— Az uralkodó jogot akar adni a népek, mi pedig a tagadással szemben követeljük az önálló vámterület és az önálló bank megvalósítását. (Eljenzés.)

Fazekas Ágoston alispán indítványára kimondotta a törvényhatóság, hogy a helyzetre való tekintettel március hó 24-én újabb közgyűlést tart.

A közgyűlés a 65-ös bizottság javaslatát egyhangulag elfogadta.

A törvényhatóságok állástoglalása.

Székesfehérvárról táviratozzák: Fejérmegye mai törvényhatósági bizottsági közgyűlésén az állandó választmány javasolta, hogy a törvényhatóság szavazzon bizalmatlanságot a kormánynak. A javaslat ellen *Sárközy Auré-*

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

volt főispán szólalt fel, de a közgyűlés 80 szóval 17 ellen bizalmatlanságot szavazott a kormánynak és kimondotta, hogy minden hónap első hétfőjén közgyűlést fog tartani.

Marosvásárhely város közgyűlése kimondta, hogy a törvényhatóság a kormány kinevezését tudomásul veszi, azonban s igoruan fog örködni az alkotmány és a törvények fölött és szembeszáll minden olyan intézkedéssel, mely azokat sérti.

Kivándorlási üzemek Aradmegyében.

A közigazgatási bizottság ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, febr. 7.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága Dálnoki Nagy Lajos alispán elnökelete alatt ma délelőtt ülést tartott. Az ülésen a múlt hónap közigazgatási eseményeiről számoltak be, de a rendes jelentések során több érdekes ügy került megvitatás alá. Így többek közt az aradmegyei kivándorlás ügye és a kivándorlási ügynökök garázdálkodása és az egyes vidékeken uralkodó tifuszbajjárvány is. Mindezekről a következőkben adjuk tudósításunkat:

(A kivándorlási ügynökökről.)

Az ülés megnyitása után az alispáni jelentés került tárgyalásra. A jelentés elmondja többek közt, hogy a kivándorlás az utóbbi időkben a megyében újból emelkedett. A múlt ezteendőben utlevéllel kivándoroltak száma 1311; ebből 1099-en Amerikába, 163-an Romániába mentek. A múlt hónapban kivándoroltak száma meghaladja a negyedfélszázat. Utlevél nélkül is sok katonaköteles szökött át a határon, különösen a buttyini járásból és a borossabesi főszolgabírósg azért szigorú óvintézkedéseket tett.

Zselenski Róbert gróf, bizottsági tag kérdést intézett az alispánhoz, hogy mely vidékekről legnagyobb a kivándorlás és mi ennek az oka. Az alispán, majd Schill József főjegyző válaszukban kijelentették, hogy különösen a hegyes vidékekről, Borosjenő és Nagyhalmagy környékéről nagy a kivándorlók száma. Ezek a vidékek erősen dolgoznak a kivándorlási ügynökök, különösen a hamburgi és brémai hajóstársaságok ügynökei, akikkel mint külföldiekkel szemben a magyar hatóságok tehetetlenül állanak. Szakolczay Lajos kir. ügyész elmondotta ezután, hogy az elmúlt hónapokban rendkívül sok kivándorlásra csábító nyomtatvány érkezett a megyébe, német és ausztriai városokból. E röpiratokat, nyomtatványokat az ügyesség a postahivatal útján csak akkor koboztathatja el, ha azokat már a csomagoláson észreveszi. Az ügynökök ellen azonban ekkor is alig lehet eljárni. Végül is az alispán bejelentette, hogy ezentúl havonta részletes kimutatást fog terjeszteni a közigazgatási bizottság elé a kivándorlásról, az ügynökök üzeméről pedig jelentést tesz a belügyminiszternek.

(Ex-lex és adófizetés.)

Róka József kir. tanácsos, pénzügyigazgató a múlt hónap adófizetéseiről tett jelentést. E szerint egyenes adóban befolyt 65.636 kor. 14 fill., ami az előző hónapival szemben 281.944 kor. 87 fill. csökkenést mutat; hadmentességi díjban befolyt 1239 kor. 32 fill., a december havinál 2208 kor. 22 fillérrel kevesebb; közvetett adókban és jövedékekben befolyt 280.309 kor. 50 fill., a december havinál 17.566 kor. 19 fillérrel több. A megyében az adóbehajtás szünetelt. Hogy az ex-lex hatása mégis alig volt érezhető, az annak is tudható be, hogy az év első hónapjaiban rendszerint kevés az adófizetés.

(A megye közegészségügye.)

Borsos Béla dr. főorvos a közegészségügyi állapotokról számolt be. Általában a jár-

ványos betegségek január hónapban megcsökkentek, némely vidékeken azonban még mindig van vörheny-, tifusz- és kanyaró-járvány.

Zselenski Róbert szóvá teszi, hogy egyes vidékeken, például Zimbrón, állandó a tifusz-járvány. Ennek oka szerinte az, hogy a község felső részén levő temető inficiálja a község kútait. Szükségesnek tartja ilyen községekben a temetők elhelyezését.

Borsos Béla dr. szintén szükségesnek tudja a temetők elhelyezését. Zimbró vidékére Bihar-megyéből hozták be a járványt az ottani nagy járvány idejében.

Ezután még több jelentés került tárgyalás alá, köztük az aradi görög keleti román szent-széknök egy érdekes ügye, melyről lapunk más helyén közlünk tudósítást.

A bizottsági ülésen a szakeladókön kívül a következők voltak jelen: Zselenski Róbert gróf, Friebeisz Miklós, Urbán Iván, Bánhidya Antal báró, Fábian László, Vásárhelyi Dezső, Szathmáry Gyula, Heinrich Sándor és Purgly László.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Délután: Hamupipőke, regjáték. Este: Hajduk hadnagya, daljáték. Radványi Dezső, a kecskeméti színház tagjának fellépésével. (A bérlet.)

Szerda: Madarász, operett. Radványi Dezső fellépésével. (B bérlet.)

Csütörtök: Alakozás, szimfonia. (C bérlet.)

Péntek: A király, vígjáték. (A bérlet.)

Szombat: Pillangó kisasszony, opera. Dálnoky Viktor dr. az Operaház tagjának és Sztojka Annuska, az Operaház ösztöndíjas növendékének fellépésével. (B bérlet.)

Vasárnap: Délután: Mérsékelt helyekkel: Sári bíró, parasztkomédia. Este: Bohémek, opera. Dálnoky Viktor dr. vendégfellépésével. (C bérlet.)

* Ünnepi előadás a színházban. Arad hőseinek emlékét ma este dísz-előadással ünnepelte meg a Nemzeti Színház. II. Rákóczi Ferenc fogsága került színre hatásos előadásban. Az összes főszereplők zajos sikert arattak. Az előadás előtt Keszler Ede szavalt el Matyó Sándor alkalmi ódáját.

* Országos színházi műsor. Ezen a héten a nagyobb vidéki színházakban ez a műsor szerepel: Kolozsvár: Hétfő: Luxemburg grófja. Kedd: A tökfikó. Szerda: A tökfikó. Csütörtök: Hoffman meséi. Péntek: Ha az új bor forr... Szombat: Délután: A cigánybáró, este: Nebántsvirág. Vasárnap: Délután: A kuruzsló, este: Luxemburg grófja. Nagyvárad: Hétfő: Erdészleány. Kedd: Aida (premier.) Szerda: Dollárkirálynő. Csütörtök: Aida. Péntek: Válgunk el. Szombat: Aida. Vasárnap: Délután: Tilos a csók, este: Liliom. (Egy csirkefogó élete és halála.) Temesvár: Hétfő: Sári bíró. Kedd: Lammmermoori Lucia. Szerda: Hivatalnok urak. Csütörtök: A kuruzsló. Péntek: Bohémélet. Szombat: Az elvált asszony. Vasárnap: Délután: Szinészvér, este: Az elvált asszony. Szeged: Hétfő: Sári bíró. Kedd: A kuruzsló. Szerda: Liliom. Csütörtök, péntek, szombat: Luxemburg grófja. Vasárnap: Délután: Az iglói diákok, este: Luxemburg grófja. Debrecen: Hétfő: Kornevillei harangok. Kedd: Cigány. Szerda: Velencei kalmár. Csütörtök: Délután: Velencei kalmár, este: Tartuffe. Péntek: Oedipus. Szombat: Tiszt urak a zárdában. Vasárnap: Délután: Iglói diákok, este: Sári bíró. Kassa: Hétfő: Szinészvér. Kedd: A király házassága. Szerda: Tilos a csók. Csütörtök: Jack, a senki. Péntek: Jack, a senki. Szombat: A kuruzsló. Vasárnap: Délután: Mary-Anne, este: A kuruzsló. Hétfő: A kuruzsló. Miskolc: Hétfő: Romeo és Julia. Kedd: A botrány. Szerda: Tilos a csók. Csütörtök: Tilos a csók. Péntek: A kuruzsló. Szombat: A kuruzsló. Vasárnap: Délután: Piros bugyellár, este: A kuruzsló. Pécs: Hétfő: A kaméliás hölgy. Kedd, szerda, csütörtök: Luxemburg grófja. Szombat, vasárnap: A 3 pár cipő. Kecskemét: Hétfő: Három testvér. Kedd: Gyurkovics leányok. Szerda: Csöppség. Csütörtök: Bőregér. Péntek: Folt, amely tisztult. Szombat: Liliomfi. Vasárnap: Furesa háború.

* „Szombat.” Ujvári Péter, akinek több, új csapáson induló regénye keltett a közelmúltban föltűnést, szépirodalmi hetilapot indított meg a zsidó vonatkozású tudom-

mány-irodalom, művészet és irodalom művelésére. A hetilap címe „Szombat”, a tartalma pedig érdekes, változatos és vonzóan megírt prózai és verses közleményekben öleli föl a hivatást, amelyre vállalkozott. A lap 5. száma most jelent meg, gyermekmelléklettel. Gazdag, gondosan összeállított lap ez is bizonyára sok híveket fog szerezni a zsidó közönség soraiban ennek az irodalmi vállalkozásnak.

* A Kölcsey egyesület könyvtára kedden zárva van. A legközelebbi könyvtárra csütörtökön lesz.

* Az Uránia új műsora. Fényes programmal szórakoztatja kedd, szerda és csütörtökön publikumát az Uránia színház. Pathé válogatott remekéből mutat be elsőrangú mozgófényképeket. Afrika vadságáról ismert néptörzse, a marokkói kabylok, akik éppen most folytatnak véres háborút a spanyolok ellen, mint kitűnő kézmű iparosok jelennek meg előttünk. Akikről eddig csak azt tudtuk, hogy vérengző fanatikusok, azokat most mint komoly munkásokat ismerjük meg. Még egy érdekes afrikai mozgófénykép szerepel a műsoron, mely Afrika nomád néptörzseit hozza elénk. Több komoly és humoros tárgy mozgófénykép egészíti ki az élvezetes műsort. 241

A Khuen-kormány aradi bemutatkozása.

Függetlenségek tanácskozása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Ma délután Múlek Lajos dr. törvényhatósági bizottsági tag meghívására több városi képviselő jelent meg a Vass-szálloda kistermében, hogy a szerdai közgyűlésnek napirendjére kitűzött kormánybemutató leirattal foglalkozzék.

Múlek Lajos dr. nyitotta meg a tanácskozást.

— A kormány kinevezését — ugymond — megnevezték tekinteni nem lehet és véleményem szerint leghelyesebb lenne a tanács javaslatát támogatni és ahhoz csatlakozva egyszerűen tudomásul venni a leiratot.

Barabás Béla indokolta meg aztán felszólalásában, hogy miért tartja ő szükségesnek, hogy a törvényhatóság Múlek indítványa értelmében cselekedjék. Szerencsés gondolat volt már maga az a tény is, hogy Múlek dr. hívta egybe ezt az értekezletet, — mondotta Barabás. Múlek intímus barátja Justh Gyulának és ez az összejövetel ime mégis azt bizonyítja, hogy Aradon nincs különbség a függetlenségi pártok között, itt nincsenek frakciók és nincs eltérés az elvekben. Így van az helyesen, mert most az új választások küszöbén másképp nem is lehet. Ez az örömdetes eredmény lehetővé és könnyűvé teszi az adott helyzetben az állásfoglalást. Az országgyűlés mindkét háza ugyanis megtette a kötelességét és a kormánynak bizalmatlanságot szavazott. Ha a kormány előbb napolta volna el az országgyűlést mielőtt a nemzeti akarat legilletékesebb fóruma megnyilatkozhatott volna, akkor az alkotmány védőbástyáira, a megyékre és a városokra várt volna a feladat, hogy lehetetlenné tegyék a kormány működését. Ily irányban tehát teendők nem lesz. De ha a kormány valamely törvénytelen cselekedetre ragadtatná magát a jövőben, akkor szembe fogja találni Aradot is. Birom a polgármester ígérését, hogy semmi nem törvénytelen kormányrendeletet végre nem hajt. Hozzájárulok Múlek javaslatához már csak azért is, mert nekünk nincs érdekünkben, hogy a törvényhatóságban erőpróbának tegyük ki magunkat. Ha mi akcióba lépünk, cselekedetre kényszerítjük azokat, akiket most nincs okunk ingerelni, de nem lenne az sem célszerű, hogy esetleg leveressük magunkat általuk. Még ha győznék is, az sem

jelentene sekat, legfeljebb elkészeritenők ellenfeleinket.

Magyari Ferenc: Mi történik akkor, ha épen ellenfeleink indítványoznák, hogy szavazzon a közgyűlés bizalmat a kormánynak?

Barabás Béla: Értesülésem szerint erre nem kerülhet sor. Ha mégis felvetődne minden jóhiszeműség dacára ilyen indítvány, szembe szállunk vele. Ha azonban valaki a tanács javaslatával ellenkező indítványt nyújtana be, akkor megkérjük Múlek Lajos drt., hogy szólaljon fel és kérje a közgyűlést a tanács javaslatának elfogadására. Tények szólnak a mellett, hogy bizalmi indítvány nem fog elhangzani. A közigazgatási bizottság mai ülésén történt meg, hogy Lukács László pénzügyminiszter pártolást kérő leiratát egyszerűen tudomásul vettük. Ha valahol, úgy ebben a bizottságban vannak többségben a 67-es párt hívei.

Ujból felszólalt Múlek Lajos dr. és figyelmeztette pártbivóit, hogy a 48-as pártok közötti békés együttműködés mily nagy hatással lehet a választásokra is. Tekinteten kívül kell hagyni, hogy az országgyűlésen Kossuth és Justh hol van. Aradon csak a 48-as párt győzelmét kell biztosítani. Gondoskodni kell arról, hogy megtaláljuk az érintkezési pontokat, mert különben télienségre leszünk kárhoztatva. En a pártprogramtól soha egy hajszálnyira el nem tértem, harcba szállottam Váshelyi Bélával, személyi jó barátommal, de szükségtelemül nem akarok úszköt dobni a polgárság közé. Az országgyűlés már kifejezte a kormánnyal szemben a bizalmatlanságát és a mi szavazatunk a tényeken nem változtathatna semmit. Ha a tanács javaslatában bizalomnyilvánítást látnánk, akkor értelme lenne a harcnak. Felesleges erőparázásra nincs szükség, pláne akkor, mikor a másik párt lojális ígérteit bírom arra, hogy ő is tudomásul veszi, bizalmi indítvány mellőzésével, a leiratot. Sajnos, a Khuen-kormányt mi városi közgyűlésben megbuktatni nem tudjuk. Kerülnünk kell a céltalan és politikai haszon nélküli akciókat.

A jelen voltak elfogadták Múlek dr. indítványát.

Zima Tibor kijelentette, hogy az esetben, ha Müller Károly bizalmatlansági indítványt nyújtana be, ő azt megszavazza.

Az értekezlet ezt tudomásul vette és Nagy Kálmán indítványára még egyszer hangsúlyozottan elhatározta, hogy a tanács javaslata mellett foglal állást.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az eltűnt pénztárca. Győri László magyar-pécskai gépész együtt mulatott az elmúlt év pünkösdjén barátjával. Mester Lászlóval. Mester, aki nőseember, éjfél tájban megúván a mulatozást, haza akart menni, Győri azonban nem akart egyedül maradni a kocsmában, rávetette magát Mesterre, letéperte a földre és — hogy el ne menjen — kivette zsebéből 60 koronát tartalmazó erszényét. Mester erre visszaült helyére és tovább mulatott barátjával. Borközi állapotban elfelejtette, hogy mi történt előzetesen és pénze eltűnése miatt lármát csapva, rendőrért küldött. A rendőr a pénzt a szobában levő ágyban elrejtve megtalálta. Az aradi törvényszék esküdtbírósa rablás bűntette miatt ma vonta felelősségre Győrit és az esküdtek igazmondása alapján felmentette.

§ Elitelt aradi kereskedő. Nehány hónappal ezelőtt az aradi kir. törvényszék a postakincstár terhére elkövetett távirtda huzalok lopásából kifolyólag Hartmann Samu aradi kereskedőt orgazdaság vétsége miatt pénzbüntetésre, a tolvaj távirtdai alkalmazottakat pedig 2—3 havi fogházra ítélte. A nagyváradi királyi ítélőtábla — mint Nagyváradról nekünk jelentik — az aradi törvényszék ítéletét helybenhagyta azzal a változtatással, hogy Hartmann Samut pénzbüntetés helyett három hónapi fogházbüntetésre ítélte.

HIREK.

Két jókedvű huszárőhadnagy.

Katonai botrány Szegeden.

távirati tudósítás.

Arad, február 7.

Szeged városát két nap óta kinos affér tartja izgatottságban. Arról van szó, hogy a helybeli garnizon három tisztje nappal beállított a Rónay-kávéházba, s ott leszurással fenyegették a békésen üldögélő vendégeket.

Szombaton délelőtt tíz órakor történt a botrány. Az utcán járó-kelő emberek nagy csodálkozására hirtelen egy bárkocsi kanyarodott a forgalmas Kossuth-téren lévő kávéház elé. A lovat Szombathy huszárőhadnagy hajtotta. Mellette Palescu őhadnagy ült kivont karddal. A kocsi tetején egy harmadik huszártiszt kuporgott. A kocsi, a kit utközben tettek le a bakról, sántikálva követte a rendkívüli fogatot. Ezután következett a kíváncsiak nagy serege.

A tiszték a kávéház előtt leugráltak a kocsiról s kivont karddal, kiáltások között beléptek a helyiségbe. Szombathy megállott az ajtóban s rákiáltott a kávéház megrémült közönségére:

— A civilek takarodjanak ki a kávéházból! Lekaszabolunk mindenkit, aki öt percen belül ki nem pusztul.

Óriási konsternáció támadt. Egyik asztalnál ült Dénes Elemér honvédbadnagy, aki, hogy a készülő botránynak elejét vegye, oda-sietett a jókedvű bajtársakhoz és nyugalomra intette őket.

— Menjetez haza gyerekek, hisz bevagytok rugva, — mondta jóakarattal.

— Mit védelmezted ezeket? — kiáltott dühösen Szombathy.

— Még két perc, — süvített végig a kávéházon Palescu szava.

Időközben odaérkezett a tisztékhez Bakonyi Lajos nyugalmazott tábornok.

— Menjetez haza, — mondta energikusan — különben az őrséggel vitellek el benneteket.

De a három katona nem tágitott. Dénes hadnagy erre telefonon értesítette a történetéről a parancsnokságot. A kávéház ezalatt teljesen kiürült, a botrány folytatásától félt szegediek az udvar felé vezető ajtón kimennek az utcára. Az üres asztalok láttára Szombathyék visszadugták kardjukat a hüvelybe.

— A kávéház úgy is üres már, hát menjünk — mormogta Palescu, s ezzel az ajtó felé tartott a három huszártiszt.

Dénes hadnagy azután Bakonyi tábornok segítségével kocsiába ültette a bajtársakat.

A helyőrségi parancsnok vasárnap délelőtt maga elé idéztette a három katonatisztet s megindította az eljárást.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 8-án az időjárás: változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.

— Debrecen volt polgármesterének halála. Debreceni távirat jelenti: Némethyfalussy Simonffy Imre kir. tanácsos, Debrecen volt polgármestere ma 86 éves korában elhunyt. Simonffy mint honvédkapitány szervezte 1848-ban a második zászlóaljat és ennek élén fogadta a Debrecenbe érkező Kossuth Lajost. A szabadságharc leveretése után Aradon várfogságot szenvedett.

— Elismerés a távozó főispánnak. Károlyi Gyula grófot a király, a hivatalos lapban megjelent kézirat szerint, felmentette főispáni állásától. Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésén a városi közigazgatási bizottság ma ezt tudomásul vette és egyszersmind megragadta az alkalmat, hogy a főispánnak működéseért lerója elismerését. Múlek Lajos dr. kért szót napirend előtt és tette meg erre vonatkozó indítványát.

— A hivatalos lap — ugymond — jelezte, hogy Károlyi Gyula gróf fel van mentve főispáni állásától. Azt hiszem, hogy mi, akik négy éven át a város közügyeinek intézésében sűrűn érintkeztünk vele, tudjuk, hogy távozása veszteséget jelent a város közügyeire. Soha egy ülés nem volt az ő elnöklése alatt, melyen ne arról győzött volna meg bennünket, hogy lelke egész melegével érdeklődik a város sorsa iránt és annak minden ügyét oly alaposan ismeri, mint akármelyik szakszabó. Igazságos volt minden ítéletben és mindig feltékenyen vigyázott arra, hogy a többségi akarat tisztán nyilvánuljon meg. Megemlékezve érdemeiről, távozását sajnálattal vesszük tudomásul és indítványozom, hogy érdemeinek elismerését öröksük meg jegyzőkönyvünkben és őt átiratilag értesítsük. A bizottság lelkesedéssel emelte határozattá az indítványt.

— Eljegyzés. Baumann Ignác aradi kereskedő eljegyezte Löwy Margit kisasszonyt, Löwy Fülöp magánzó leányát, Békéscsabán. (Minden külön értesítés helyett.)

Tormay Géza dr. miniszteri titkár, tartalékos huszárhadnagy, a Ferenc József rend lovagja eljegyezte Tschögl Lily urhölgyet, Tschögl Gusztáv és neje Sonntagh Berta leányát.

— Kell Manó cég ajánlja országos hírű ruhadiszeit. Telefon szám 673. 652

— Házasság. Vasárnap délből az izraelita templom zsufolásig megtelt előkelő közönséggel. Tenner Lajos, a Széchenyi gőzmalom igazgatója vezette oltár elé Schwartz Erzeit, Schwartz Zsiga törvényhatósági bizottsági tagnak és nejeének bájos leányát. A fiatal házassokhoz Vágvölgyi Lajos dr. rabbi intézett szép beszédet. A templomba vonuló lakodalmas menetet az utcákon sorfalat álló közönség fogadta. Koszorúspárok voltak: Schwarcz Rózsika — Tenner Alfréd, Tenner Erzi — Löwengrad Gyula dr., Pataki Juliska — Káráz Győző dr., Leipniker Elza — Stauber Andor dr. Násznapok voltak: a menyasszony részéről Nagy Kálmán, a vőlegény részéről Kintzig János. Az esketés után a Fehér Kereszt külön termében lakomához ült a násznép. Az ifju párt számos felkészítőben ünnepelték. Tósztot mondott Barabás Béla, Kintzig János, Fényes Samu dr., Vágvölgyi Lajos dr., Nagy Kálmán stb.

— A Wekerle-kormány panamai. Budapesti tudósítónk jelenti: Habár Mihály, aki a „Wekerle kormány panamai” című brosurát írta, ma megjelent védőjével Szilavek vizsgálóbíró-nál és 300 hirdappéldányt csatolt be. Előadta, hogy a becsatolt lapokban nagyrészt már régen szellőztetve voltak azok, amiket ő a brosurában megírt és kérte a cikkek szerzőit tanuként beidézni. Kérte ezenkívül a bizonyítás kiegészítését és három heti haladékot a Milánóban, Bécsben és Londonban beszerzendő adatokra. A vizsgálóbíró a halasztást megadta.

— A malmok üzemredukciója. Fővárosi tudósítónk jelenti: A budapesti malmok tulajdonosai ma elhatározták, hogy a malmok üzemét mátol kezdve május elsejéig hetenként, vasárnapon kívül két napra beszüntetik, feltéve, ha a felsőmagyarországi malmok már fennálló üzemredukciójukat továbbra is megtartják és a többi vidéki malmok is hasonló üzemredukciót léptetnek életbe.

— **Halálozások.** özv. Jung Hugóné szül. Kerpel Ilona február 6-án, esti fél 7 órakor, életének 31 ik évében, hosszú szenvedés után elhunyt. Február 8-án, d. e 10 órakor temetik a Deák Ferenc-utca 33—34. sz. házból.

Wollák József építőmester ma délután 3 órakor meghalt. Az elhunytban Czobor Ottó igazgató tanító apósát gyászolja. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz az Arany János-utcai gyászházból.

— **A Spitzer-hagyaték.** A jogügyi bizottság ma délelőtt tartott ülésén felülvizsgálta a városi tisztviselők ügyészségnek belentését, melyben Jegessy Károly dr. ügyész leszámolt a Spitzer-hagyaték lebonyolításáról és az alapító leveleket mutatta be. Rozenberg Miksa dr. tb. főügyész volt az ügy előadója és javaslatára a bizottság kimondotta, hogy Jegessy dr.-nak a hagyaték megnyitásától egész szétosztásáig kifejtett munkásságáért legméltóbb elismerését fejezi ki és jelentését tudomás vételre ajánlja a közgyűlésnek is.

— **Aradmegyei kivándorlók viszálya Amerikában.** A Clevelandban megjelenő Amerikai Magyar Népszava írja:

— Erdekes eset foglalkoztatja mostanában az east oldali magyarságot. Ugyanis Onku Péter és neje szül. Moldován Arzélia épécskai lakások (Aradm.) 2 év előtt Clevelandban telepedtek, Zority Istvánt fondorlatos uton rávették, hogy számukra egy jó menetű borbély üzletet vegyen, de miután elegendő pénzzel nem rendelkeztek, Zority István a szorgalmával és becsületes munkájával összetakarított pénzecskéjét kölcsön adta kamat nélkül Onku Péternek és nejének, azzal a kikötéssel, hogy a tőkét letörlesztik és ha esetleg sz. üzlet eladásra kerül, a bevett összeg fele Zorityot illeti meg. E szép ígéret azonban malaszt maradt, mert a dicső atyafiak visszaélvén a derék és becsületes ember bizalmával és áldozatkészségével, egy szép napon az üzletet, — mely nagyon jól ment — hirtelenében eladták és Clevelandból eltűntek minden bucsuzás nélkül. Eljárásukkal a környékiek megvetését vonták magukra. Mint hírlik utban vannak fatornyos hazájuk felé. Zority István egy pár száz dollárral szegényebb lett, de tapasztalatokban meggazdagodott.

— **Difteritisz-járvány Aradon.** A közigazgatási bizottság elé terjesztett jelentésében Posgay Lajos dr. városi főorvos megállapította, hogy január hónapban 41 difteritisz megbetegedést tudattak az orvosi hivattal. A decemberi megbetegedésekkel szemben ez kilenc szaporodást jelent és ezért az orvosi hivatal kétőzött erélylyel intézkedett a kór leküzdésére. Az egészségügy többi ágában javulásról számolhatott be a főorvos.

— **Egy elzúllott zseni halála.** Budapesti tudósítónk jelenti: A fővárosi tolonchásban ma meghalt egy elzúllott zseni, Jakabffy Géza 33 éves volt egyetemi hallgató. Jakabffy akkor tért a zúllás útjára, amidőn egyik nagybátyja egy híres afférjéből kifolyólag föléltette magát és nem volt többé, aki támogassa. Alkoholista lett, s végre bekerült a Mosonyi-utcai toloncházba, ahol ma meghalt. Szívszélhűdés ölte meg.

— **Merénylő cipészsegéd.** Tischler György aradi cipészsegéd válópört indított felesége ellen, aki kórházi ápolónő. Még a törvényszék fel sem bontotta a házasságot, Tischler már is viszonyt kezdett a vele egy házban lakó Vekony Juliska nevű szobalánnyal. Tischler felesége nehézségeket gördített a válóper elé és ezért a férj elhatározta, hogy öngyilkos lesz és a halálba viszi szeretőjét is. Vasárnap reggel bement ennek szobájába és végre akarta hajtani szándékát. Revolveréből négy golyót röpített a leány baloldalába és kettőt a saját fejébe. A lövések azonban csak könnyebb sérülést okoztak. A rendőrség megindította a cipészsegéd ellen az eljárást és őrizet alá helyezte. Egy levelet találtak a leány szobájában, melyből kitűnik, hogy közös elhatározással akartak megválni az élettől.

— **Meghívás.** Van szerencsém Arad szab. kir. városnak az aradi függ. és 48-as párthoz (Justh párt) tartozó t. törvényhatósági bizottsági tagjait f. é. február hó 8-án d. u. 5 órára a város háza tanácstermében tartandó értekezletre meghívni. Tárgy: a Khuen-kormány átiratával szemben megteendő indítvány megszövegezése. Müller Károly, az aradi függ. és 48-as párt elnöke.

— **Hamis százkoronások az aradi ügyészségen.** Az aradi királyi ügyészség asztalán garmada számra hevernek a százkoronás bankók. A bankjegyek hamisak és Ponta Péter keze ügyességét dicsérik. Erről az urról néhány héttel ezelőtt már megemlékeztünk. Ponta Péter cipész segéd, mint a szociáldemokrata párt egyik volt tagja, az 1906-iki választásoknál képviselőjelölt is volt a kisjenői választói kerületben. A választási kampány alatt széles körű ismeretségre tett ott szert a kitűnő férfi. Amikor politikai ambíciója letört, más uton igyekezett Kisjenőn érvényesülni. Több kisjenői jómódú gazdát, sőt egyik ottani rendőrt azzal a mesével ültetett fel, hogy az állami pénzverde temesvári fiókjának alkalmazottja és mint ilyen, könnyű szerrel juthat valódi bankjegyekhez. Ezek a bankók azonban ujak és neki nehéz lenne forgalomba hozni. Azt ajánlotta tehát, hogy ilyen vadonatúj bankót háromszoros mennyiségben ad régebbi bankjegyekért. Ilyen módon — mint a kisjenői esendőrség kiderítette — Ponta Péter számtalan ottani lakost több ezer korona erejéig megkárosított. A tehetséges cipész, amikor megneszelet, hogy a csendőrség kis játékaírói értesült, Romániába szökött. Később visszamerészkedett Budapestre, ahol a kisjenői esendőrség távirati kérése alapján a fővárosi rendőrség letartóztatta. Ugy látszik, Ponta mégis pénzhamisító, mert a nyomozó csendőrség most több helyen talált kitűnően hamisított százkoronás bankjegyeket, amelyeket Ponta Péter helyezt el. Az ügyészség most a legszélesebb körben nyomoz az iránt, hol vannak még forgalomban Ponta bankói.

— **Eltűnt fiú.** Folyó hó 1-én hazulról nyomtalanul eltávozott Árpád nevű fiam, ki II. polgári iskolai tanuló volt a Ferenc-téri iskolában. 14 éves, szőke fiam eltűnése alkalmával barna, csikos kabátot és zöld puha kalapot viselt. Esdőleg kérem a nagyközönséget, hogy holléte iránt aggodó szüleinek utbaigazítást adni kegyeskedjék, mit hálával fogadna Péterfi Sándor, máv. kalauz. (Dessewffy-u. 5.)

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban február 8-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Arányi Gyula máv. áll. felvigyázónak Árpád nevű fia, Biró István gyári munkásnak István nevű fia, Schwartz Antal kőművesnek Juliánna nevű leánya, Lenárt Vilmos biztosítási titkárnak Anna nevű leánya. Meghalt: Sopronyi István 35 éves máv. raktármunkás, Lukács István 4 éves fiú, özv. Egri Jánosné 73 éves napszámosnő, Regucza Mihály 77 éves napszámos, Wollák József 67 éves építész vállalkozó. Házasságot kötött: Faur József kovácssegéd Szabó Katalinnal, Pacurár Milán napszámos Ardelean Máriaival, Felka József hentes Molnár Katalinnal, Kotrovics Jakab máv. fogalmazó Horváth Aloiziával, Tanka Alajos bérlő Papp Idával, Ursu Tódor asztalos Dolezsál Juliánnal, Cati János kovács Philip Katalinnal, Fajcs Imre fényképész Martincsek Juliával, Král Károly kovács Kozák Máriaival, Juhász István máv. váltóór Horváth Erzsébettel.

— **Az előkelő hölgyek figyelmébe ajánlom** újonnan berendezett női-divattermetet. Angol és francia osztályomban elsőrendű munkásokat foglalkoztatok s így a legelőkeltebb kivitelben és jutányos áron szállíthatom ugy az angol, mint a francia toaletteteket. Estélyi és bál ruhák, valamint belépő és színházi bluzok a legizlésesebben készülnek. Tavaszai újdonságaim a közel napokban megérkeztek, ezek megtekintésére tisztelettel meghívom az ur hölgyeket. Személyes vezetésem alatt álló varró és szabászati mintarajziskolában a II-ik kurzus február 15-én kezdődik. Itt a növendékek a saját, vagy hozzátartozóik részére készíthetnek ruhákat, felöltőket stb. Külön szabászati tanfolyam varrónők és szabászati tanítónők részére. Németh Jánosné, Deák Ferenc-utca 30. sz. 913

— **Holttest az élővízesatornában.** Ma délelőtt az élővízesatorna mentén portyázó rendőrszem a partra vetett hullát vett észre. Jelentése alapján a rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy Török József 44 éves vasuti hordár holttestét dobta ki a víz. Török még e hónap harmadikán ment el lakásáról és mint a kutatás kiderítette, berugott állapotban beleesett a csatornába, a hol megfuladt.

— **Szabó-féle pármal ibolya szappan** a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőrpuhító üdítő hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Ha igazán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy drága külföldi szappant vegyen. Egy darab 70 fill., 8 drb. 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hánzu Nesztor és Hegedűs Gyula cégeknél. 268

— **Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme.** Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 261

— **Francia illőrök legbiztosabb készítésére,** — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

MULATSÁGOK.

Iparos-bál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

A farsangi szezon utolsó sikerült bálja zajlott le vasárnap este a „Fehér Kereszt”-ben: az iparos-bál. A csörgő sípkás Karnevál herceg vig mulatozás közben mondott bucsut a mulató Aradnak, még utoljára megrázta csengő-bongó csörgős sípkáját s nyomába vig kacaj, mulatozás danája csendült fel. Bizvást elmondhatjuk, hogy az iparos-bál méltán sorakozik a legnagyobb sikerű bálók közé. Szébbnél-szebb asszonyok, leányok pompás toalettjei érdekes harmoniát alkottak a gavallérok fekete ruháival. A minden tekintetben kiválóan sikerült táncmulatság kilenc órakor vette kezdetét. A „Fehér Kereszt” hatalmas díszterme alig tudta ekkor már befogadni a még mindig nagy tömegekben érkező bálozó közönséget. Nem sokkal kilenc után Gyurkovics András zendített rá az első csárdásra, a táncoló párok ettől kezdve fáradhatatlan buzgósággal lejtették a táncokat. Az emelkedett hangulatban lefolyó bálnak csak a kelő nap első sugarai vetettek véget.

A megjelent hölgyek névsorát a rendezőség így állította össze:

Asszonyok: Steigerwald Alajosné, Kristyóry Jánosné, Glück Károlyné, Domán Sándorné, dr. Varjassy Lajosné, Kristyóry Sándorné, Hopp Károlyné, Schaefer Rikárdné, Glück Józsefné, Sebesy Ferenéné, ifj. Müller Józsefné, Czirkál Gyuláné, Bányász Henrikné, Assael Károlyné, Steiner Józsefné, Kohn Vilmosné, Haubenreich Mihályné, ifj. Czeiler Istvánné, özv. Reisz Lőrincné, Varga Kálmánné, Kiss Gáborné, Szida Lázárné, Czigler I. né, Scheibel Vilmosné, Eberwein Józsefné, Békassy Ferenéné, Havancsák Józsefné, Burza Kornélné, Krizsán Jánosné, Radocsányi Jánosné, Kitajka Jánosné, Miháli Lászlóné, Pápay Lajosné, Braun Gusztávné, Inokai Tóth Lajosné, Sági Henrikné, Fábian Józsefné, Kosmínszky Károlyné, Boregszászy Lajosné, Farsang Pálné, Eher Istvánné, Flaschner Györgyné, Kiss Jánosné, özv. Braun I. né, Vogelné, Halpern Edéné, Mayerheffer Adolfné, Hammer Vilmosné, Fröhlich Nándorné, Dick Samuné, Stern Sándorné, Sári Ferenéné, Manyi Mojszáné, Eberlein Józsefné, ifj. Krebsz Józsefné, Radó Györgyné, Csóthy Nándorné, Martini Jánosné, id. Krebsz Józsefné, Porozán Lajosné, Grünfelder Jánosné, Brandt Istvánné, Gárgyán Sándorné, Csöpös Istvánné, Lippai Ignácné, Ullmann Józsefné, Mészáros Jánosné, Nádor Tódorné, Szilvássy Istvánné, Hajós Andrásné, özv. Kalmár Aurélné, özv. Téger Józsefné, Mokos Mártonné, Tárov Józsefné, Bayer Sándorné.

Leányok: Richter Aranka, Kohn Katka, Steigerwald nővérek, Schaefer Ilona, Blázsics Jozsefin, Orth Juliska, Sebesy Rózi, Téger nővérek.

Ullmann Margit, Haubenreich Matild, Török Jusz tin (Szentés), Vogel Szerén, Békésy Juliska, Gadó nővérek, Prinz Helén, Kreisz Rózi, Farsang Mariska, Eber Honka, Kovács Juliska, Deutsch Annus, Stern nővérek, Farkas nővérek, Eberlein Juliska, Schrödt Irén, Hajós Margit, Kalmár Aranka, Mókos Etus, Tárov Irma, Bayer Margit.

(=) Turisták nagy estélye. Az aradi turista-egyesület vigalmi-bizottsága a hagyományos turista nagy estélyt február hó 19-én, szombaton tartja a Fehér Kereszt nagytérképében. A házias jellegű jótékony célú táncestélyen tombola-játék is lesz, melynek jövedelme a folyó évben építésre kerülő gainai turista-menedékház, meteorológiai megfigyelő-állomás és ór-lak építési költségeinek gyarapítására fordított. Az estély fél kilenc órakor kezdődik. Belépődíj: személy jegy 3 korona, család-jegy 7 korona. Az estélyen Gyurkovics András zenekara játszik. A tombola-játékot 11 órakor fogják lefolytatni. Tombola tárgyakat a vizalmi-bizottság, a jótékony célra való tekintettel, köszönettel elfogad.

(=) Az „Aradi Székely Otthon” kedden este 8 órakor saját helyiségében (Kánya-féle sör-sarnok) műsoros társas vacsorát rendez tombolával és táncsal egybekötve.

Melyik jobb?

Egyszerű csukamájolajnál minden esetben jobb a SCOTT-féle EMULSIO. Jobb, mert könnyen emészthető és ennélfogva gyorsabb és erőteljesebb a hatása.

Jobb azért is,

mert szívesen veszik be azok, a kik a csukamájolaját undorító ize miatt visszautasítják.

Csakis tiszta és magasfokú lo-foteni (norvégországi) csukamájolaj használata engedtetik meg a

SCOTT-féle EMULSIO

készítése; mert csak ez a leg-táplálóbb a világon.

A SCOTT-féle EMULSIO a legki-valóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

5741/6
Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer véd-jegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

F. E. Napi olvasó. A dr.-nak nagyobb képzettsége van és a szakkörébe vágó összes munkálatokat végezheti, a másik ellenben a külső munkálatokra jogosult.

Mese. Nincs tehetség nélkül, de nekünk még nem alkalmas.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

= Az ipartanács városi tagjai. A kereskedelmi és iparkamara kebelében működő ipartanácsba, a közigazgatási bizottság Bing Vilmost és ifjú Neuman Adolfot rendes, Eles Armin és Maresch Gyulát póttagokul küldte ki.

= Az aradi takarékpénztár és segélyegylet közgyűlése. Az aradi takarékpénztár és segélyegylet tegnap tartotta meg évi rendes közgyűlését Reicher Károly városi főügyész elnöke alatt. A közgyűlés megnyitása után Steigerwald Alajos beszédet tartott, az elnök érdemeit méltatva és a beszéd folyama alatt lepleplezték Reicher Károly sikerült portréját. Ezután áttértek az igazgatóság jelentésének tárgyalására. A közgyűlés az igazgatóság javaslatára 10,114 korona 10 fillér tiszta nyereséget a következőleg határozta felosztani: A XIII. évtársulat tartalék-alapja javára 2,093 53 K, a XXIV. évtársulat tartalék-alapja javára 1,779.72 K, a XXV. évtársulat tartalék-alapja javára 1,689 56 K, a XXVI. évtársulat tartalék-alapja javára 1,214 38 K, a XXVII. évtársulat tartalék-alapja javára 915 91 K, a XXVIII. évtársulat tartalék-alapja javára 421 K, a külön tartalék-alapja javára 500 K, az igazgatóság és a tisztviselők jutalékára 1.500 K fordítottassék.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távlati tudósítás.

Budapest, február 7.

Kínálat korlátozott, vételkedv gyenge, üzlettelen lanyha.

Az árak 50 kilósra számítva:

	Új árak	2 órai árak
Tengeri 1910. májusra	6 61—6 62	4 61—5 62
Buza 1910. áprilisra	14 09—14 10	14 03—14 04
Zab 1910. áprilisra	7 43—7 49	7 43—7 49
Róza 1910. áprilisra	9 53—9 54	9 49—9 50
Buza 1910. októberre	11 85—11 86	11 80—11 81
Buza 1910. májusra	13 83—13 84	13 73—13 74
Róza 1910. októberre	8 92—8 93	8 79—8 80

Zérus 5 óratok.

Deztrak hitelrészvény	—	—	675.—
Magyar hitelrészvény	—	—	817.50
Államvasút	—	—	758.50

Felélős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1910. évi február hó 8-án:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor megszüntetett helyárrakkal:

Hamupipőke, vagy: az aranycipő meséje.

Látványos varáz-regé 6 képben, dal-ekkel és táncsal.
Magyar színpad díszlete: Vecsey L. Zenéjét szerzesse: Selley Gy. Vezényli: Csányi M.

SZEMÉLYEK:

Papucsáhy Polgár S.	Sulizuli	Leövey Leó.
Sibilla, neje Be-kőné.	Walpurgis	Follinussó E.
Katalin leánya Zalay Margit	Kakadu	Várnai Jenő.
Sarolta leánya Kun Irén.	Miniszer	Kulcsár Lajos.
Hamupipőke H. Harmath J.	Báldus herceg	Delli Lajos.
Piatyóke Boda Ferenc.	Barázda	Nagyiván

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Köte 8 órakor, rendes helyárrakkal

A) bérlet.

A) bérlet.

Radványi Dezső, a kecskeméti színház tag-jának felleptével:

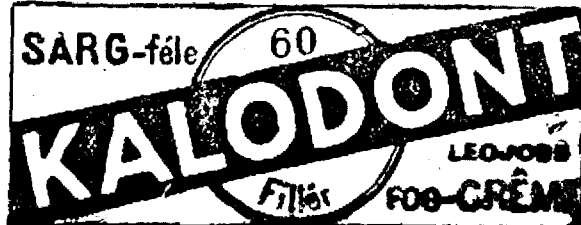
Hajduk hadnagya.

Daljáték 3 felvonásban. Irta: Rajna F. Zenéjét szerző: Czobor K.

SZEMÉLYEK:

Blanchefort Boda Ferenc	Barbarina	Sz. Rontay B.
Balajthy Delli Lajos	Gaston	Dióssy Nusi
Vivenot Beregi S.	Scherfenberg	Wlassák V.
Kressenbronn Ditról Mór.	Szép Iczig	Leövey Leó.
Boronai Imre Radványi D.	Diego	Várnai Jenő.
Hájas András Polgár S.	Egy apáca	Benkőné.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Károly Simeon-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Márc 1910. február 8-án kedd:

1. Ideális szerelem. Humoros. — 2. Az uri tolvaj. Blat-kép. — 3. Előbb és később. Bohózat. — 4. Kábel műpar. Látványosság. — 5. Heikules, mint katona. Bohózat. — 6. Aranyzövezet. Látványosság. — 7. Afrika nomád törzsei. Természet után.

Előadások délután 5 órától kezdve.

Helyárrak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cz. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTER.

Ügyvédi irodámat
Atzél Péter-utca 2.

sz. alatt

931

megnyitottam.
Dr. Goldzieher Albert.

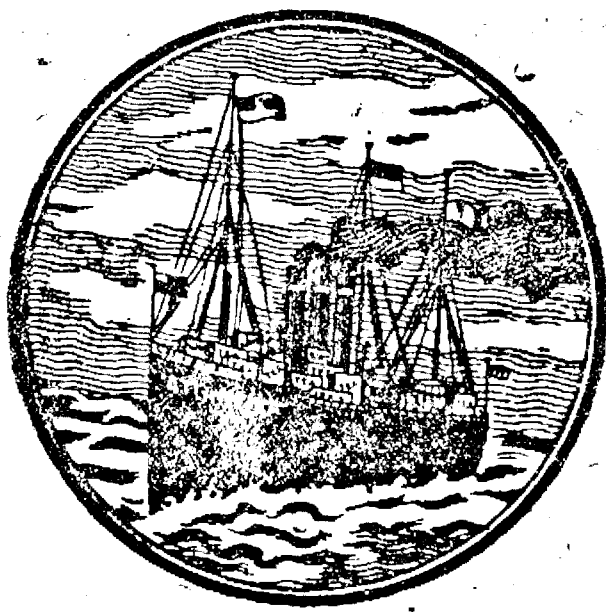
KÁVÉ

Legjobb minőség.

KÁVÉ

915

TEA

RUM

AZ „ATLANTIKA”

kávé- és tea behozatal.

Andrássy-tér 20.

Telefon 609.

KÁVÉ

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

KÁVÉ

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő-üzlete
Arad, Weitzer János-utca 13. sz.

**Kész paszomány
és gombkötő áruk
nagy raktára.**

391
Rendelések a legizlésebb ki-
vitelben, gyorsan készíttetnek.

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos.

Műhelye és
kész áru raktára: Ka-
zinczy-utca 1. (Polgári Húskó-
lával szemben.)

Szénüzletünket

Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából
jelentékenyen megnagyobbítva
Boros Béni-tér 2. szám
saját házukba, a Széchenyi gőzmalommal szemben

áthelyeztük.

Allandóan nagy készletben mindenkor legju-
tányosabb áron

**elsőrendű Magyar és Porosz bányából
kőszén és kokszt,
kovács kőszén**

Jól kiégetett, pormentes
Bük-faszén.

Szállítmányainkat pontosan
mérve, plombázott zsákokban, a
miniszteri és főkapitányi rende-
let szerint teljesítjük.

Becsés rendelményeit új iroda-ban úgy mint
eddig személyesen, levelező-lapon agy

Telefon szám 139.

kérjük a jegyzünk figyelmes és gondos szolgálá-
tunkról biztosítva, kitűnő tisztelettel

Kneffel Károly és fia

szénagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi
és vidéki nagyközönség b. figyel-
mét felhívni ujennan megnyitott

**női és férfi szabó
műtermemre,**

hol minden e szakmába vágó mun-
kát legizlésebben s legelőnyösebb
ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik
Katona László,
női és férfi szabó, Szabadság-tér-
1. szám alatt. 581

879—1909. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
az aradi kir. járásbírósnak 1909.
Sp. III. 6754. számú végzése kö-
vetkeztében Dr. Tamasdán Livius
aradi ügyvéd által képviselt Tran-
sylvania ált. költ. bizt. bank ja-
vára 870 kor. 03 fill. s jár. ere-
jéig 1909. évi október hó 28-án
foganatosított kielégítési végre-
hajtás útján le- és felülfoglalt és
640 koronára becsült következő
ingóságok, u. m.: lovak, kocsik
széna, kukorica stb. nyilvános ár-
verésen eladottnak.

Mely árverésnek a lippai kir.
járásbírósnak 1909. évi v. 447/2.
számú végzése folytán 870 kor.
3 fill. tőkekövetelés, ennek 1909.
évi június hó 29. napjától járó 5%
kamatai, és eddig összesen 180
kor. 58 fillérben bíróilag már meg-
állapított költségek erejéig Ke-
szincen alperes lakásán leendő
megtartására 1910. évi február hó
10-ik napjának d. e. 10 órája határ-
időül kitűztetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megiegy-
zéssel hivatnak meg, hogy az
érintett ingóságok az 1881. évi
LX. t.-c. 107. és 108. §-ai ér-
telmében készpénzfizetés mellett,
a legtöbbet ígérőnek szükség esetén
becsáron alul is el fognak adatni.

Ezen árverés az 1881. évi XL.
t. c. 120. §-a illetve a Vhn. értel-
mében a Lipována takp. jávára 501
k. 20 fill. s 190 kor. tőke, Huszárek
Ágoston jávára 270 kor. 50 fill. s
a temesújfalui tkp. jávára 2500 k.
tőke s jár. erejéig is kitűztetik.

Kelt Lippán, 1910. évi január
hó 25. napján. Orosz László,
bir. végrehajtó.

Telefon 135.

GELLER I.

ékszerész.

Zsebórák

és VALÓDI ezüstárak

nagy raktára.

ARAD,

Andrássy-tér 14.

Luther Márton-utcai
1. számú házban

k i a d ó

május 1-ére:

**3 utcai szobás, erké-
lyes összes mellékhelyiségek-
kel bíró modern urilakás
a II-ik emeleten;**

azonnal:

**nagy műterem 2 mellék-
szobával, bejárattal mindkét lép-
csőházból.**

Teljesen berendezett fodrász
üzlethelyiség.

Utcára nyíló, üzletnek vagy
raktárnak való külön
helyiség.

Nagy, utcáról teljesen külön
bejárattal bíró pince.

Könyvkötészetünkben tanulóleányok

3 korona kezdőtízetéssel

felvétetnek.

FEHÉR KIRAKATOK.

Ez idényben is bemutatjuk a nagyérdemű közönségnek **fehérenemű raktárunk** egyrészét.

Előnyös elővételeink tömegéről némi tájékozást nyújtanak **kirakatataink megtekintése,** mire a
nagyközönséget ezennel tisztelettel kérjük.

Kirakatainkban minden egyes cikk külön elhelyezést nyert.

Egy nagy kirakat tiszta cérnavászon, elsőrendű **rum-
burgi, oreás és irlandi** és alsólepedők.
Egy teljes kirakat **Schroll** áru.

Egy teljes kirakat **pamuth vászon.**
Egy kirakat sima és ajour **asztalnemű.**
Egy kirakat **Schweitz** himzés.

A Forray-utca felé női fehérenemű reklám árjegyzéssel. Szenzációs olcsó árakkal!

Rosenblüh H. és Társa.

Szabadság-tér.

Nagy alkalmi vásár!

Bárki meggyőződést szerezhet arról, hogy csakis
Kilényi C. és Társa
 kék golyóhoz címzett áruházában
 József főherceg-ut 11. szám alatt

szerezheti be legelőnyösebben mindennemű női
 ruhaszövet, barchet, vászon, kész fehérnemű és
 trickó áru szükségletét. 291

Gyermekjáték félárban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók
 és gyűrűk, aranyláncok, minden-
 féle ékszereket ezüstműveket ki-
 váltok és vesznek. Farkas Streicher
 Arad, Tökölly-tér 1. 508

„Minden módon“

levele van a főpostán. 929

Teleky-utca 22. szám alatt

egy 4 szobás lakás május 1-től ki-
 adó. Felvilágosítást ad Zeiner Ig-
 nác, Forrai-utca 2. 930

Eladó

100 hl. magyarádi óbor. Adelman
 Ferenc, Ujszentanna. 932

Jrágya

érett és félérett, ugyancsak ház-
 telkek egészben vagy parcellázva,
 előnyös feltételekkel, szabadkézből
 eladók Fejsze- és Mihály-utca sar-
 kán. Bővebbet tulajdonosnál, S.
 Választó-utca 26. alatt. 833

Szatócsüzet

jó vevőkörrel eladó. Tudakozódni
 a kiadóban. 881

Gyenge tanulókat

magánvizsgálatra felelősséggel elő-
 készít Steiner, Kápolna-u. 28. 855

Telefon 348.

Husserl Manó

bádogos

vízvezeték szerelő.

Javitások 161

olcsón és gyorsan.
 Arad, Szt. Pál-utca 11.

Batthyányi-utca 28. számú ház

első emeleti lakása, mely 5 szoba,
 fürdőszoba és megfelelő mellék-
 helyiségekből áll, május elsejére
 kiadó 938

Kerestetik

szerény igényű francia klasszöny
 8 gyermek mellé. A gyermekek
 10, 6 és 5 évesek. Ajánlatokat
 „Francia kisasszony“ jelíggel to-
 vábbit a kiadóhivatal.

Kiadó május 1-től

Széchenyi-u. 2. szám alatt egy
 első emeleti modern 5 szobás la-
 kás. Bővebbet ugyanott. 935

Gyár-utca 21. számú ház

mely egy 4 szobás lakásból és
 egy szőlőskertből áll, 1910. május
 1-re kiadó. Bővebbet Cukor László-
 nál, Boros Béni-tér 11. 917

Használt

de jókarban lévő tiszta boroshor-
 dókat keresek megvételre, bármily
 nagyságban és mennyiségben. —
 Gyenge Ferenc Arad, Varjasi-u.
 18. sz. Városi és megyei telefon
 624. Ugyanott használt olajos hor-
 dók eladók. 923

Üzlethelyiség

szép, nagy kiadó f. évi május hó
 elsejével. Deák Ferenc-utca 30.
 szám. 924

Bérbeadó

teljesen újonnan előállított mo-
 dern, 6 ablakos nagy utcai lakás
 (villany és gázvilágítás) Szabad-
 ság-tér 3 sz. a. 918

Házhoz szállítjuk

10 perccel a vonat érkezése után
 az összes fővárosi napilapokat, éle-
 és szépirodalmi újságokat. Előfi-
 zetéseket eredeti árban elfogadjuk
 a lapokhoz járó összes kedvezmé-
 nyekkel (könyvajándék, naptár,
 stb. Ingusz I. és Fia újságvállalata
 Arad, Andrassy-tér 16. 671

Kerülős községben

egy a jegyzői

teendőiben jártas, románul is
 beszélő 919

fiatal ember

irodamban

azonnal alkalmazást

nyerhet.

Fizetése havi 40 korona

a szokásos ellátás, 120 korona
 évi anyakönyvvezető helyettesi
 tiszteletdíj és szorgalmához
 mértén mellékjövedelem.

Szöllősy Béla, jegyző.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

XX-ik rendes közgyűlését

1910. évi február hó 13-án d. e. II órakor

Aradon, saját helyiségében fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság, választmány és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. Egy igazgatósági tag választása.
3. A részvényesek netaláni indítványai.

811

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hónival nevére iratott, s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókintézeteknél Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson még le nem járt szelvényeivel együtt, letétetett.

Aradon, 1910. január 26-án.

**Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
 részvénytársaság igazgatósága.**